

BUTLLETÍ OFICIAL DEL BISBAT DE MENORCA

NOVEMBRE-DESEMBRE

Núm. 7

1992

SM/R-224

1-45

Butlletí Oficial del Bisbat de Menorca

Novembre-Desembre

Imprimeix: Editorial Menorca, S.A.

Núm. 7

Dipòsit Legal: MH-283/1992

SUMARI

SECCIÓ OFICIAL 451

PRELAT

- Carta als professors sobre la família i l'escola
- Comunicació sobre el Dia de l'Església Diocesana
- Comunicació sobre el Dia de la Catequesi
- Carta als joves convidant-los a l'Aplec de l'Esperit
- Comunicació sobre el Dia de la Família
- Homilia de la Missa de Mitjanit de Nadal

VICARIA GENERAL

- Celebració del Dia de l'Església Diocesana

SECRETARIA GENERAL

- Propostes per a Professors de Formació Religiosa
- Confirmacions
- Admissió de candidat a l'Orde sagrat
- Nomenaments
- Renovació de l'Equip Diocesà de la FRATER
- Equip promotor de «Vida Creixent»

ORGANISMES DIOCESANS

- Consell Presbiteral-Col·legi de Consultors
Reunió (4-XI-1992)
- Consell Pastoral Diocesà
 - Reunió del Plenari (31-X-92)
 - Reunió de la Comissió Permanent (14-XI-1992)
- Consell Diocesà per a Assumptes Econòmics
 - Constitució
- Arxiprestats
Assemblea Arxiprestal de Ciutadella
- Delegacions
 - Delegació d'Economia
 - Visites a les Parròquies
 - Col·lectes 1992
 - Balanç econòmic 1991

- Delegació de Joventut
- Pregària d'Advent

SECCIÓ INFORMATIVA 480

- Activitats del Sr. Bisbe
- Crònica Diocesana
- Assemblea de les Maries dels Sagraris
- Jornades d'inici de curs de la Joc-Jobac
- Assemblea del Mjcm-Jarc
- 10è. Aniversari de la Jarc
- Curs d'animadors de «Vida Creixent»

SECCIÓ DOCUMENTAL 488

- Conferencia Episcopal Española
 - La Conferencia Episcopal Española y la conmemoración del Quinto Centenario de la evangelización e implantación de la Iglesia en América.
 - Nota sobre la nueva regulación del aborto propuesta en el proyecto de reforma del Código Penal
- Comisión Episcopal de Liturgia
 - Nota sobre la iniciación cristiana de los niños no bautizados en edad escolar

ÍNDEX 505

Setembre 1991 - Desembre 1992

- Activitats del Sr. Bisbe
- Crònica Diocesana

- Assemblees de les Mares dels Sagrats
- Jornades d'inici de curs de la Joventut

SECCIÓ OFICIAL

PRELAT

- Carta als professors sobre la dimissió
- Comunicació sobre el Dia de l'Arcebisbe

- Conferència Episcopal Espanyola
- I.a Conferència Episcopal Espanyola i la comunicació
- Homilia de la Mare de Déu

VICARIA GENERAL

- Celebració del Noucentenari de la independència

SECRETARIA GENERAL

- Propostes per a Professors de Formació
- Confirmacions
- Admissió de candidats a l'Orde sagrat
- Nomenaments

- Renovació de l'Equip Diocesà de la Joventut
- Equip promotor de «Vida Creixent»

ORGANISMES DIOCESANS

- Consell Presbiteral-Col·legi de Consellers
 - Reunió (4-XI-1992)
- Consell Pastoral Diocesà
 - Reunió del Plenari (31-X-92)
 - Reunió de la Comissió Permanent (14-XI-1992)
- Consell Diocesà per a Assumptes Econòmics
 - Constitució
- Arxiprestats
 - Assemblea Arxiprestal de Ciutadella
- Delegacions
 - Delegació d'Economia
 - Visites a les Parròquies
 - Col·loquis 1992
 - Balanç econòmic 1991
- Delegació de Joventut
- Pregària d'Advent

SECCIÓ OFICIAL

PRELAT

CARTA ALS PROFESSORS SOBRE LA FAMÍLIA I L'ESCOLA

La Delegació Diocesana d'Ensenyament m'ha suggerit que, al llarg del present curs pastoral, en què centrem la nostra preocupació pastoral en la família, enviés unes cartes als professors dels col·legis, cercant de sensibilitzar-los sobre diferents aspectes de la seva tasca educativa. Aquesta és, idò, la meua primera carta, que centro en el tema de la família i l'escola.

Primerament, vull agrair ben cordialment la vostra inestimable tasca en la formació integral dels al·lots. Vosaltres poseu els fonaments vertaders del futur de la nostra illa. Porteu entre mans una tasca molt delicada. Cal que us hi lliureu amb generositat. Gràcies a Déu, ja ho feu. Encara que la vostra generosa dedicació reclamaria més comprensió social. Tanmateix, sou ben conscients que no sou els primers educadors dels al·lots. Són els seus pares. Però, o bé ells no són prou conscients de la seva missió, o us la deleguen, com si fos només missió vostra.

De vegades hom escolta queixes de pares: «Li he cercat al meu fill el millor col·legi que podia pagar i no aconseguim res...!»! L'educació dels fills no es pot delegar ni comprar amb diners. És impossible de trobar un col·legi capaç de suplir el que no s'ha donat als fills en la família.

En l'exhortació sobre la família, coneguda com la «Familiaris Consortio», el Papa Joan Pau II ens diu que l'educació dels fills és «un dret-deure essencial, original i primer, insubstituïble i inalienable dels pares» (FC 36). Aquest «dret-deure» neix del fet mateix d'haver transmès la vida. La fecunditat física ha d'esdevenir, a través de la tasca educativa, fecunditat moral; de simples «progenitors» esdevenen vertaders «pares», autors de l'existència i de la personalitat moral dels seus fills.

Això no significa que eduquin sols. La família és la primera comunitat educativa però no la única. La mateixa naturalesa comunitària de la persona exigeix i condueix a una col·laboració més ampla amb «les diverses forces educatives» (FC 40). Avui em plau de destacar la vostra acció en les escoles.

Donada la importància essencial de la família en la tasca educativa, cal que cerqueu l'encontre i la col·laboració amb els pares. Potser una primera acció serà la seva mateixa instrucció respecte del seu «dret-deure» i sobre la millor manera de complir-lo. Hem d'anar cap a la institucionalització de les «Escoles de pares». I la col·laboració que heu de cercar amb ells hauria de tenir com objecte no sols qüestions escolars sinó la realització d'un autèntic projecte educa-

tiu, amb una col·laboració més estreta quan es tracta de qüestions delicades, com la formació religiosa, moral, sexual i l'orientació professional...

Cal, per tant, que cerqueu d'incorporar les famílies en el projecte educatiu del col·legi. L'experiència ensenya que pares poc sensibles poden esdevenir òptims col·laboradors si es cerca amb delicadesa i constància la seva participació en les tasques del col·legi.

Us saluda ben cordialment,

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

COMUNICACIÓ SOBRE EL DIA DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA

«¿ETS ESGLÉSIA...? IDÒ, COL·LABORA»

Amb aquest eslògan celebrem avui el «Dia de l'Església Diocesana». En les misses dominicals d'aquest diumenge es farà alguna explicació o referència a les motivacions i conseqüències d'aquesta jornada. I la col·lecta que s'hi farà servirà per alimentar el fons econòmic de la nostra Diòcesi.

El primer objectiu d'aquesta diada és de desvetllar una major consciència que som Església i que això comporta la recepció d'uns béns i d'uns serveis dels quals ens en beneficiem, però també el deure de col·laborar al seu manteniment. Ningú no ha de quedar privat d'aquells béns i serveis per falta de mitjans econòmics, però tampoc ningú no ha de quedar satisfet d'aportar aquella quantitat que, a parer seu, cobreix aquells béns i serveis que rep de l'Església si té la possibilitat d'aportar més. Aquí hauríem d'aplicar aquell principi: «Cadascun ha de rebre segons les seves necessitats i cadascun ha d'aportar segons les seves possibilitats».

El «Dia de l'Església Diocesana» ens recorda que entre tots hem de sostenir la nostra Església i ens invita a fer-ho per tal que cada dia ens acostem més a aquell ideal vers el qual volem caminar: el finançament solidari de la nostra Església sense haver de dependre de l'Estat. Hem d'alliberar la nostra Església de possibles cadenes que frenen la seva llibertat. Aquestes cadenes de vegades són de ferro (persecució, discriminació, etc...) i altres vegades són d'or (protecció paternalista, privilegis, etc...). Però, tant si són de ferro com si són d'or, les cadenes frenen el vol.

El nostre desig i l'ideal que acariciem amb il·lusió esperançada és de crear i potenciar progressivament aquells mitjans que, d'acord amb les exigències dels temps, es fan necessaris per a una evangelització més eficaç del nostre món, per

una celebració cada dia més digna del culte, per a un servei cada cop més eficaç en favor dels pobres i dels qui pateixen. Tot això exigeix uns mitjans (temples, locals, equipaments...) i unes persones dedicades, les quals han de ser retribuïdes equitativament.

Crec que ningú ha de sentir-se satisfet de la seva aportació econòmica pel fet que ja posa la creueta a favor de l'Església a l'hora de fer la declaració de renda. Això només assegura que rebem de l'Administració estatal el que rebíem. Cal que revisem també l'aportació que fem a la nostra Parròquia durant l'any, a la missa de cada diumenge i en altres ocasions.

Déu faci que tots donem resposta a aquesta crida de la nostra Església amb generositat i de bon grat. Només d'aquesta manera farem un pas endavant vers el finançament solidari de la nostra Església. I recordem que, com diu sant Pau, «Déu estima els qui donen amb alegria» (2 Co 9,7).

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

COMUNICACIÓ SOBRE EL DIA DE LA CATEQUESI «NOUS TEMPS, JESUCRIST: ÚNICA RESPOSTA»

Celebram avui el Dia de la Catequesi. Se'ns invita a prendre consciència de la importància d'aquesta activitat que realitzen els centres catequètics de la Diòcesi. Són molts, gràcies a Déu, els cristians catequistes que col·laboren en la tasca catequètica. Col·laboració que em plau d'agrair en nom del Senyor i que hauria d'augmentar. En ella ens hi juguem l'educació de la fe. Per tant, donada la importància d'aquesta tasca per al futur de la fe en la nostra Església, hem de millorar la qualitat de les catequesis i fer-la de manera que porti a una maduresa de fe, a unes conviccions doctrinals fermes i a un compromís responsable amb la vida.

Per això, tots hem de valorar i sostenir la tasca catequètica. Els pares, cercant d'educar els fills en la fe a casa, inscrivint-los en la catequesi parroquial i demanant per a ells la classe de religió a l'escola. Els joves, participant en els grups de joves cristians que pertanyen a la Taula Diocesana de Joventut. Les persones grans, fonamentant i renovant la fe amb els mitjans que se'ns ofereix, ja sigui en l'Escola Bàsica de Teologia o en seminaris i jornades de formació.

Els catequistes heu estat convocats, des d'aquest curs, a participar activament en un fet important: el Primer Congrés de Catequesi de Catalunya i les Illes. Em consta que a totes les Parròquies s'ha iniciat ja el treball corresponent que ajudarà a completar la vostra formació.

Vivim situacions noves, que poden fer trontollar conviccions. Però la nostra resposta és sempre la mateixa: anunciar, sobretot amb el nostre exemple, Jesucrist. Això és el que van fer els primers apòstols i ho han fet tots els bons apòstols que han existit al llarg dels segles en l'Església. Potser ens caldrà renovar mètodes i llenguatge però el que ens cal és un profund arrelament en Jesucrist i en les directrius del Magisteri de l'Església. No es tracta de transmetre cap saviesa humana sinó Jesucrist, ni cap opinió sinó la fe de l'Església, que l'hem rebuda dels apòstols i és garantida pels ensenyaments del Papa i dels bisbes. La fe catòlica és una herència que es rep, un depòsit constituït, del qual, per pura gràcia de Déu, n'hem estat fet cohereus i que l'hem de transmetre fidelment, segons la voluntat de Jesucrist.

El Dia de la Catequesi ajudi a reafirmar els nostres compromisos i a unir-nos en la pregària per demanar llum i coratge.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

CARTA ALS JOVES CONVIDANT-LOS A PARTICIPAR EN L'APLEC DE L'ESPERIT

Ferrerics, 29 de novembre de 1992

Estimats joves:

Hem plau adreçar-vos aquestes lletres. Volen ser l'anunci de la celebració a la Diòcesi de l'«APLEC DE L'ESPERIT» en la Cinquagema de 1993 —dies 29 i 30 de maig—. Cal que amb temps el preparem i ens hi preparem, atents a les directrius de la Taula Diocesana de Joventut.

Aquest «APLEC DE L'ESPERIT» el celebrarem amb el lema «¡Psst, jove, ets família!», sintonitzant plenament amb l'objectiu que el Consell Pastoral Diocesà ens ha proposat per aquest curs.

Desitjaria que aquest «APLEC DE L'ESPERIT» ens aportés un creixement en la consciència i responsabilitat de que som membres de la nostra família, en la què hem nascut i hem estat educats, i també membres d'una altra família, l'Església. En aquests dos aspectes, bàsics de la nostra vida, podem millorar la nostra relació. ¿Què aportem positivament a la nostra família i a l'Església?

Jo us invito a aprofundir, sota el guiatge de l'Esperit, en el significat d'aquesta doble pertinença. L'«APLEC DE L'ESPERIT» ha de ser-ne una bona ocasió. Ja des d'ara us convido a tots a participar-hi. Déu faci que sigueu molts

els joves que, reunits en un clima de pregària, reflexió i festa, us sentiu a Biniparratx plenament Església de Jesucrist, cridats a testimoniar l'amor en el si de la vostra família i en el si de la mateixa Església.

Ben cordialment, us saluda en Crist amb l'esperança de retrobar-vos en l'«APLEC»,

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

COMUNICACIÓ SOBRE EL DIA DE LA FAMÍLIA

Sí, avui, la família és possible!

Avui com ahir, la família segueix essent la llar, on es desitja trobar el caliu de l'afecte, la seguretat de la donació mútua, l'alegria de viure junts i de donar la vida.

Moltíssims, gràcies a Déu, poden realitzar aquesta família. És un bé preciós que cal protegir i fer progressar. Les lleis socials, l'educació dels joves, la cultura aportada per mitjans de comunicació social se n'haurien de preocupar.

El testimoni de moltes llars, que viuen de manera senzilla i normal la unitat i la fidelitat, esdevenen la crida més convincent per als joves i el suport més sòlid per a les parelles amb dificultats. Millor que molts discursos, elles manifesten per quin camí, al preu de quins esforços, a través de quanta paciència i perdó, es construeix i progressa la família.

Alguns creuen que la família és una realitat impossible. Davant el drama de famílies desfetes cauen en l'escepticisme. Prefereixen cercar el «gran amor» en uns lligams provisionals. El fill, la vellesa, la duració, la vida... tot acovardeix i fa por.

La duresa de les condicions econòmiques, l'atur, la manca d'habitatges a preus accessibles, la precarietat de l'avui i la incertesa del demà fan difícil per a molts, sobretot per als joves, una vida familiar tranquil·la.

La paraula de l'Església és massa sovint interpretada com una reprensió i condemna. Tanmateix aquesta paraula es fonamenta en la de Jesús. Les seves crides i exigències són les de l'Evangelí.

Havent vingut Jesús mateix en el si d'una família, ell n'ha conegut les alegries i les proves. L'Evangelí recorda paraules i actituds de Crist consagrant l'aliança indissoluble del matrimoni de l'home i la dona. L'Evangelí diu també que Jesús obre les portes del perdó a la samaritana i a la dona adúltera.

Realment tots som testimonis de les condicions difícils que la nostra societat ofereix a la família. Però, al mateix temps, els cristians volem ser testimonis del missatge de l'amor que l'Església ha rebut del seu Senyor.

Crec que estem convençuts que no és possible aconseguir una família feliç sense sacrifici, sense disciplina, sense coratge. L'Esperit de Déu acompanya i enforteix els homes i dones que volen seguir aquest camí.

En el sagrament del matrimoni, l'Església testifica la benevolença de Déu per l'amor de l'home i de la dona: la família esdevé un signe on Déu revela el que Ell és: l'Amor.

**Francesc Xavier
Bisbe de Menorca**

HOMILIA DE LA MISSA DE MITJANIT DEL NADAL DE 1992

Germans: S'ha manifestat ja la gràcia salvadora de Déu a tots els homes. La gràcia del naixement de Jesucrist, fill de Déu i fill de la Verge Maria, ha enriquit novament l'Església i cadascun dels qui l'hem esperat aquest temps d'Advent. Ha tomat a néixer per a tot el món. Glòria a Déu i pau als homes, hem sentit com cantaven els àngels.

Aquesta nit és nit de joia, perquè ens ha nascut un Redemptor, «Resplendor de la glòria de Déu, empremta de la seva substància» (He 1,3), el més bell dels fills dels homes ha pres les nostres xacres i s'ha carregat amb els nostres mals. Entre Déu i els homes s'ha realitzat un bescanvi meravellós: Déu ha pres carn humana i ha nascut d'una Verge, per obra de l'Esperit Sant; i ens ha fet a nosaltres el do de la seva divinitat; hem estat fets fills en el Fill i hereus en Jesucrist. Però servidors de tothom, en aquell que no ha vingut a ser servit sinó a servir.

La narració evangèlica ens ha presentat l'escena del naixement de Jesucrist. Una escena en la que hi manquen paraules. Ni hi ha cap diàleg entre els personatges. Veiem Maria, l'Infant, Josep, uns pastors. Ningú no parla. És un fet que s'esdevé en el silenci.

Fins i tot, després, quan els pastors vénen a venerar l'Infant Jesús, l'Evangeli no ens ha transmés cap paraula reveladora d'uns sentiments, d'unes emocions.

Amb tot, resulta curiós de notar que, quan els pastors diuen: «Arribem-nos a Bet-lèhem a veure això que ha passat», el text original grec diu: «Arribem-nos a Bet-lèhem a veure aquesta paraula»... També, quan se'ns diu que «els pastors, en tornar, van contar el que els havien dit d'aquell Infant», el text grec original

diu que els pastors van contar «la paraula»... I quan se'ns explica que Maria «conservava aquests records en el seu cor», el text original grec diu que Maria conservava «totes aquestes paraules». Per tant, estimats germans, l'esdeveniment del Naixement del Fill de Déu se'ns presenta com una paraula que cal veure i proclamar, com ho feren els pastors i com una paraula que cal conservar en el cor.

Nadal és, idò, un esdeveniment que parla; un fet amb un significat que va més enllà del que se'ns ofereix als sentits. El significat del Nadal només es pot comprendre profundament a la llum de tota la vida de Jesucrist. El seu naixement és el naixement del qui, a través de la seva vida, mort i resurrecció, ofereix la paraula de salvació de Déu a l'home; el judici irrevocable de Déu per a l'home, que és un judici de misericòrdia i d'amor. Aquest diví Infant que, aquesta nit i en una cova, comença a plorar i a moure's, és l'inici d'aquesta paraula, d'aquest missatge: tots nosaltres hem estat, som i serem sempre plenament estimats per Déu; tots nosaltres hem estat, som i podrem ser sempre personats, acollits per Déu. No som partícules de matèria perdudes en la immensitat del cosmos. Som sers profundament estimats pel Pare Déu. I això ens ho testimonia l'Infant de Bet-lèhem. Perquè Nadal és el començament d'una vida que serà tota ella misericòrdia pels malalts, atenció per als pobres, predilecció per als marginals, per als pecadors i per als exclosos de la societat; una vida feta tota ella capacitat d'estimar els deixebles i de morir per tots els homes. Per tant, Nadal ens manifesta que, almanco de part de Déu, no és veritat que tot estigui perdut per a l'home; que l'actitud de cara al futur hagi de ser una actitud desesperançada, de pessimisme. La mort, la soledat, la desesperació han estat vençudes per aquells que acullen aquest Infant i, amb Ell, aquesta paraula de misericòrdia.

L'última paraula sobre l'home —i això es comença a revelar la nit del Nadal— és que aquest és estimat i que és capaç de tornar a començar cercant metes millors per la seva vida i per la construcció de la societat.

Crec que l'esperança que desvetlla en nosaltres el Nadal està darrera de tots els bons desitjos de felicitat que aquests dies ens manifestem. L'Infant de Bet-lèhem és la senyal que Déu segueix confiant en nosaltres i ens ha obert una porta cap al camí de la vida.

Ara bé, cal que nosaltres, com els pastors, vulguem experimentar aquest esdeveniment de salvació; vulguem que la misericòrdia del Pare es faci present en la nostra vida, rebent els sagraments de la salvació, sobretot la penitència i l'eucaristia; sagraments que ens retornen la vitalitat dels fills de Déu. Cal que també nosaltres, com els pastors, manifestem aquesta salvació que hem experimentat; i ho fem essent testimonis, en un món trist i avorrit, de la joia profunda de sentir-se estimats per Déu i de cercar d'estimar, com Ell, tots els homes. Cal que, com Maria, fem un esforç per mitjà de la pregària de conservar en el cor aquest mis-

satge joiós perquè no sigui només la impressió d'un moment, d'una nit, sinó una flama encesa en nosaltres, que al llarg de l'any, siguin quins siguin els aconteixements que ens esperen, ens acompanyi donant-nos joia i pau.

El Nadal d'ara, el de sempre, s'expressa d'aquesta manera tan senzilla: Déu és a la vora, és al nostre costat. Celebrar el Nadal no és, idò, altra cosa que fer lloc a Déu en el gran cercle de la comunitat humana i alegrar-nos d'aquesta presència de Déu, perquè, ben mirat, l'esperàvem perquè en teníem necessitat. Que el Nadal de Nostre Senyor Jesucrist ens sigui per a tots font de joia interior, de pau i de germanor en saber-nos estimats pel Pare Déu.

VICARIA GENERAL

CELEBRACIÓ DEL DIA DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA

3 de novembre de 1992

Benvolgut en el Senyor:

Aquesta tramesa del cartells i sobres va orientada al **DIA DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA** que celebrarem, si Déu ho vol, el proper **diumenge, dia 15 de novembre-92**.

Molt bé el podríem anomenar, com en altres lloc, la Diada de Germanor o de solidaritat. En aquest sentit hem d'ajudar a les nostres comunitats a descobrir la importància de «col·laborar» en el manteniment de la nostra Església diocesana.

Arribar a un **Fons Comú** que ens permeti l'autofinançament: aquesta és la meta on volem arribar. Hi hem de seguir caminant decididament, tot i que som conscients del camí que encara ens queda per recórrer.

A la informació que s'ha donat als Consells Pastoral, Presbiteral, i per Assumptes Econòmics, s'ha exposat amb detall la situació econòmica de la diòcesi. També ha sortit ja als mitjans de comunicació amb uns gràfics que poden ser de fàcil lectura i explicació. Falta que tots ens siguem conscients de la part que ens toca en la responsabilitat compartida de la gestió econòmica de les nostres parròquies, comunitats i organismes de la diòcesi.

Volem una gestió **transparent i solidària** que compti amb una **progressiva comunicació de béns** perquè ens ajuden més i més els uns als altres, no partint del principi de que «gasta aquell qui té», sinó de **l'atenció a totes les necessi-**

tats, començant per les més urgents (les que es refereixen a persones en primer lloc i a tot allò que siguin mitjans necessaris per a l'evangelització i vida de les comunitats cristianes).

Tot açò demana de part de tots col·laborar en aquesta crida, del diumenge, dia 15, dia en què feim la col·lecta per la nostra Església Diocesana ja que és des d'ella que es canalitzen totes les ajudes que les parròquies i organismes diocesans per si mateixos no poden fer front.

Suggerim que, a més de posar els cartells que us enviam, pugueu afegir de forma gràfica tot allò que pugui ajudar a entendre el sentit d'aquest dia i que els sobres els repartiu aquest diumenge (dia 7 i 8) a fi de facilitar l'aportació l'altre.

Esperam que aquest **DIA DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA** ens ajudi des de la pregària i els fets a una major comunió.

Una abraçada,

Sebastià Taltavull Anglada
Vicari General

SECRETARIA GENERAL

PROPOSTES PER A PROFESSORS DE FORMACIÓ RELIGIOSA

El Rvdm. Sr. Bisbe ha fet les propostes de les persones que s'indiquen per a Professors de Formació Religiosa:

Prof. Ernesto Vera Barragán.

Professor de Religió de l'Institut «Josep Ma. Quadrado» de Ciutadella.

Prof. Irene Maria Poch Bengert.

Professora de Religió de l'Institut Professional «Sant Joan Bosco», de Ciutadella.

CONFIRMACIONS

El Rvdm. Sr. Bisbe va administrar el Sagrament de la Confirmació:

— el dia 1 de novembre de 1992, a 5 joves de la Parròquia de Sant Francesc, de Ciutadella;

— el dia 7 de novembre de 1992, a 11 joves de la Parròquia de Migjorn Gran.

ADMISSIÓ DE CANDIDAT A L'ORDE SAGRAT

El Rvdm. Sr. Bisbe ha admès com a candidat a l'Orde Sagrat el seminarista Miquel Cortés Gomila en el curs de l'Eucaristia celebrada en el Centre Catequístic Sant Miquel, de Ciutadella, el dia 20 de desembre de 1992, IV Diumenge d'Advent.

COMISSIÓ DIOCESANA DEL PATRIMONI HISTÒRICO-ARTÍSTIC I CULTURAL

Amb data 15 de novembre el Rvdm. Sr. Bisbe ha nomenat els membres de la Comissió Diocesana del Patrimoni Artístic i Cultural:

Mn. Sebastià Taltavull Anglada; Mn. Rafael Oléo Cortés; Mn. Miquel Anglada Gelabert; Mn. Josep Manguán Martínez; Mn. Pere Oléo Cortés; Mn. Florenci Sastre Portella; Sr. Gabriel Julià Seguí; Sr. Agustí Petchen Zapiraín; Sr. Jordi Pons Mercadal i Sr. Àngel Roca Vidal.

RENOVACIÓ DE L'EQUIP DIOCESÀ DE LA FRATER

En l'Assemblea General de la Frater, celebrada el dia 25 d'octubre passat, es va elegir el següent Equip Diocesà:

Representació: Joan Florit Rotger. Vice-Representació: Gabriel Enrich Pons. Consiliari: Mn. Antoni Sintes Anglada. Secretaria-Organització/Funció Social: Vicente Rovellada Fortuny. Missionera-Difusió: Gna. María Dolores Manzano. Oci-Temps Lliure: Francisco Triay Carreras. Formació: Mn. Cristòfol Vidal. Economia: Águeda Tutzó. Revista «Coratge»: María Isabel Melsión Cardete.

EQUIP PROMOTOR DE «VIDA CREIXENT»

El Sr. Bisbe ha aprovat el nomenament del següent Equip promotor de «Vida Creixent»:

Coordinador: Mateo Seguí Mercadal; Vice-coordinador: Antoni Mascaró Taltavull; Secretària: Ma. Esperança Riudavets Villalonga; Vocals: Bartolomé Mercadal Jover, Joan Portella Piris i Matilde Pons Barber; Consiliari diocesà: Mn. Cristòfol Vidal Barber; Vice-consiliari: Mn. Miquel Casanovas Anglada.

ORGANISMES DIOCESANS

CONSELL PRESBITERAL-COL·LEGI DE CONSULTORS

REUNIÓ (4-XI-1992)

El Consell de Presbiteri se reuní dimecres, dia 4 de novembre, a cal Bisbe per estudiar el tema «mitjans de comunicació i església». En Josep Manguán, delegat diocesà de mitjans, exposà en una ben preparada ponència la problemàtica de la qüestió, després de recordar que no partim de zero i que cal recuperar la memòria històrica del que ja s'ha fet fins ara, insistí en la importància dels mitjans de comunicació capaços de «configurar la mentalitat de la gent» i en la urgent necessitat de formar-se per a intervenir-hi. Finalment davallà a temes més concrets (Diari Menorca) i explicà els criteris d'actuació que segueix com a delegat diocesà. A la ponència seguí un ampli debat que no arribà, però, a conclusions operatives.

CONSELL PASTORAL DIOCESÀ

REUNIÓ DEL PLE DEL CONSELL (31-X-1992)

Dissabte, 31 d'octubre de matí, el consell pastoral diocesà se reuní en sessió plenària presidit pel Bisbe. El punt central de l'ordre del dia era posar en comú les diferents iniciatives encaminades a concretar l'objectiu diocesà del present curs: «**promoure la renovació i revitalització de la família**». El Bisbe, en les paraules introductòries que dirigí als reunits, subratllà amb èmfasi la importància de l'Església local com «**el lloc on nosaltres som l'Església**», i la necessitat d'un objectiu comú, prou ample i lliure, que sigui tanmateix capaç de fer convergir esforços pastorals dispersos cap a una «**església que construïm entre tots**». Aquest objectiu és un accent prioritari que, durant un temps, ha de dinamitzar la pastoral diocesana i reforçar la comunió.

A continuació els **representants de les delegacions i dels arxiprestats** van exposar la feina programada en relació amb l'objectiu diocesà. La delegació d'ensenyança va presentar un programa molt complert en el qual s'impulsa la participació dels pares en l'escola dels fills i la presència cristiana als centres d'ensenyança. CÀRITAS donà compte, al seu torn, de les línies d'actuació aprovades en la recent assemblea d'El Toro, per fer front a situacions problemàtiques

de la família. Les religioses —agrupades en la CONFER— organitzen una sèrie de reflexions i recessos en una doble línia: la comunitat religiosa com a família i la relació amb les famílies. La delegació de missions impulsarà enguany la celebració de la jornada missionera de la «Santa Infància» (23-I) en col·laboració amb la delegació de Catequesi.

Quant als arxiprestats, el de Maó anuncià una xerrada sobre la problemàtica «vida de parella i professió». El de l'interior reflectí la diversitat de situacions en els diferents pobles: alguns amb una acusada pobresa de personal, d'altres amb més mobilització de personal i més iniciatives; és remarcable la feina de reflexió i d'intercanvi que es fa entre les parròquies d'aquest arxiprestat. El de Ciutadella impulsarà la catequesi familiar a través de la seva preparació a nivell arxiprestal, a més d'assumir els programes de les delegacions.

La feina està doncs encetada. La permanent, que es reunirà dia 14 pròxim, acabarà d'arrodonir aquestes iniciatives. La consulta sobre la celebració el 1995 del II centenari de la restauració de la diòcesi menorquina, donà lloc a una sèrie d'idees interessants: celebrar una assemblea diocesana, realitzar un estudi socioreligiós, fer un agermanament amb la diòcesi d'un país del III món, instituir la província eclesiàstica de les Illes, reafirmar la diòcesi de Menorca, muntar una exposició d'art religiós. Aquestes idees s'han d'acabar d'estudiar amb vistes a no passar per alt la commemoració però sense caure en la temptació d'una celebració fastuosa i sense profit.

REUNIO DE LA COMISSIO PERMANENT (14-XI-1992)

En la reunió de la Comissió Permanent del Consell Pastoral Diocesà, celebrada el dia 14 de novembre de 1992, s'acordà enviar als Arxiprestats i Delegacions la següent pauta de treball:

A fi de preparar la propera sessió del Consell Pastoral Diocesà, que tindrà lloc, si Déu ho vol, el dia 13 de febrer de 1993, la Comissió Permanent ha preparat la següent pregunta:

¿Quins valors evangèlics hem de promoure perquè la família aconseguís la seva identitat i complésqui la seva missió en el moment actual?

Amb aquesta pregunta, que ha de ser treballada dins tots els àmbits de la diòcesi, es vol aprofundir en el contingut de l'objectiu diocesà i, al mateix temps, poder oferir una proposta d'actuació cristiana a les nostres famílies.

Els membres del Consell Pastoral, com ja s'ha fet en altres ocasions, cuidaran de que aquesta reflexió es faci i arribi a tots els agents pastorals. A la pròxima sessió plenària seran els qui presentaran les aportacions corresponents.

Agraïm per endavant tot aquest treball i desitjam a tots unes Bones Festes de Nadal, Cap d'Any i Epifania, plenes de l'Amor de Déu que Jesús ens comunica.

20 de desembre de 1992

Diego Dubón Pretus, Secretari

CONSELL DIOCESÀ PER A ASSUMPTESS ECONÒMICS

CONSTITUCIÓ

El Consell per a Assumptes Econòmics va ser constituït el divendres dia 30 de novembre. El Bisbe va exposar com voldria que fos l'economia diocesana, molt en la línia de solidaritat i transparència. En Sebastià Taltavull va fer un repàs al procés iniciat l'any passat i que ha portat a la constitució de l'actual Consell. Per la seva banda, en Toni Carreras va presentar la campanya del Dia de l'Església Diocesana 1992. Formen el Consell, a més dels esmentats, els següents membres: Antoni Sintes, Marcos Carreras, Margarita Prats, Miquel Tutzó, Joan Pons Moll, Llorenç Brondo, Guillem Camps, Paca Llabrés i Antoni Juanico. És, sens dubte una passa important en la presa de responsabilitats diocesanes per part dels seglars.

ARXIPRESTATS

ASSEMBLEA ARXIPRESTAL DE CIUTADELLA

Dissabte, dia 14 de novembre de 1992, a l'Auditori de la Capella Davídica (antiga església del Socors), de 4.30 a 8 del capvespre va tenir lloc la clausura de l'Assamblea Arxiprestal. S'havia preparat durant tot el mes d'octubre amb treballs de grups, a partir d'un qüestionari aprovat per la Coordinadora Arxiprestal. Aquesta Assemblea va ser convocada el passat mes de juny, per poder conèixer millor la situació del nostre poble, per tal de tenir unes dades que ens ajudin a realitzar millor la tasca evangelitzadora. Per això la ponència de Mn. Joan Bestard, Vicari Gral. de Mallorca, tenia com a títol: **Evangelitzar ara i aquí**. En el treball de preparació hi van participar uns quinze grups, amb un total d'unes dos-centes cinquanta persones. En canvi a la clausura només hi van participar unes vuitanta.

Tant en l'etapa preparatòria, com en la clausura hi van participar membres de totes les parròquies i comunitats no parroquials. La diferència de participants en les dues etapes potser s'hagi de cercar en la falta d'una propaganda prou ben dirigida i al fet que algunes persones o grups pensassin que l'important era fer arribar la seva manera de veure la situació i que després els altres ja marcarien les pautes d'actuació, com també el que aquests dies hi hagués alguna activitat de caire diocesà o que no es veiés la necessitat de suspendre altres activitats per a possibilitar la participació de membres actius en algunes tasques parroquials.

En Joan Bestard va saber captar bé les aportacions dels distints grups i valorar la situació en què ens movem per marcar algunes pautes importants de cara a l'Evangelització. Tots els grups denunciaven l'actual situació de crisi econòmica i l'enganxament a la societat de consum que tots patim, però la ponència va insistir en la necessitat d'accentuar el ser sobre el tenir; accentuar els valors de la gratuïtat, del compromís, de la generositat, de l'austeritat, de la solidaritat... Davant la insistent demanda de formació en el camp religiós apuntà a que es potenciï la Catequesi d'adults i els distints espais de formació que ja hi ha. Davant la demanda de temps i llocs de pregària s'urgeix que s'organitzin trobades i recessos a nivell arxiprestal. I davant la impressió de desunió entre les parròquies, potenciar el treball de coordinació per una pastoral de conjunt ja que, com es deia a la ponència, l'arxiprestat és la unitat bàsica de la pastoral de conjunt.

Acabada aquesta primera assemblea, una primera valoració és positiva, si bé s'han de corregir les mancances que hi ha hagut en l'organització i realització. De tot això se n'ha de fer una avaluació amb el petit equip i amb la Coordinadora Arxiprestal, per tal de millorar la realització en les pròximes Assemblees, ja que la creim prou positiva per pensar que hem de continuar.

DELEGACIONS

DELEGACIÓ D'ECONOMIA

VISITES A LES PARRÒQUIES

Ciutadella de Menorca, 9 de novembre de 1992

Als Rectors,

Als Delegats Diocesans

Als Consells Parroquials d'Economia

Benvolguts en el Senyor:

Després d'haver celebrat aquest cap de setmana passat les Jornades d'Economia diocesana i parroquial al Toro, en les que hi han participat preveres, laics i el Consell per Assumptes Econòmics, vam expressar la voluntat d'oferir des del Bisbat una ajuda a cada parròquia i delegació a fi d'orientar l'economia cap el Fons Comú Diocesà i explicar com homogeneitzar la comptabilitat de les parròquies i delegacions diocesanes, com també altres centres i llocs de culte.

A les Jornades del Toro vam constatar entre tots la necessitat d'una economia transparent, suficient i solidària. Aquest és un camí iniciat ja fa temps, però

que demana de cada dia més una major consolidació. Per aquesta raó i perquè moltes parròquies no van participar a les Jornades, hem preparat un calendari de visites a totes les parròquies de Menorca.

La nostra voluntat és:

— aclarir els dubtes que puguin sorgir a l'hora de fer el pressupost de 1993.

— explicar el pla comptable perquè a tota la diòcesi es puguin seguir els mateixos criteris.

— recollir qualsevol suggeriment i proposta que es vulgui fer.

Us adjuntam els impressos per a confeccionar el pressupost de 1993 i l'explicació detallada del pla comptable de l'Església.

Al dors us presentam el calendari de visites a realitzar. Com veis, hem hagut de fer un esforç de comprimir-lo a fi de que a principis de desembre tot pugui estar en marxa. Us volem agrair ja d'entrada l'esforç en rebre'ns en la data que us proposam. Si no us és possible, avisau-nos com més prest millor.

Antoni Carreras Torrent,
Gestor Administratiu
Sebastià Taltavull Anglada,
Vicari General

BISBAT DE MENORCA
EXERCICI: 1991
COMPTE DE PERDUES I GUANYS

«GRUP -6- COMPRES I DESPESES»			
60	COMPRES		6.656.629 3,7622
600	COMPRES DE MERCADERIES	2.210.158	1,2491
6000000	Mat. Catequesi	1.094.015	
6000100	Llibres litúrgics	1.116.143	
602	COMPRES ALTRES APROVISIONAMENTS	192.940	0,109
6021200	Gasolina desplaçaments	192.940	
605	COMPRES PER EL CULTE	4.253.531	2,404
6050000	Compres per al culte	4.253.531	2,404
6050900	Compres per el culte —PARROQUIES—	4.253.531	

62	SERVEIS EXTERIORS		74.855.668	42,307
622	REPARACIONS I CONSERVACIÓ		56.828.393	32,118
6220000	Reparacions i conservació		982.629	
6220900	Reparacions i conservació —PARROQUIES—		54.016.471	
6222000	Neteja		493.066	
6222900	Neteja —PARROQUIES—		1.297.038	
625	PRIMES D'ASSEGURANÇES			
6250000	Assegurança incendis		39.189	
627	PUBL. PROPAG. I REL. PUBLIQUES		2.055.957	1,162
6270000	Full Dominical		1.531.266	
6270001	Butlletí Oficial Bisbat		524.691	
628	SUBMINISTRES		9.290.728	5,2509
6282000	Electricitat - G.E.S.A.		859.412	
6280900	Despeses funcionament —PARROQUIES—		8.431.316	
629	ALTRES SERVEIS		6.680.590	3,7757
6290	DESPESES VIATJES			
6290120	Insularitat-Delegacions		1.412.150	
6290130	Viatjes curials i administratius		130.000	
6292	MATERIAL D'OFICINA			
6292000	Impressos i papers		493.486	
6293	COMUNICACIONS			
6293000	Telefònica		155.705	
6294	ACTIVITATS PASTORALS			
6294000	Activitats Pastorals		95.000	
6294900	Activitats Pastorals —PARROQUIES—		4.279.671	
6295	BIBLIOTECA I ARXIU			
6295000	Subscripcions		114.578	

63	TRIBUTS			17.561.802	9,9255
630	IMPOST SOBRE BENEFICIS		14.731.502	8,3259	
6300000	Impost Societats		14.731.502		
631	ALTRES TRIBUTS		2.830.300	1,5996	
6312000	Imposts municipals		640.834		
6312900	Imposts municipals —PARROQUIES—		2.189.466		
72	COMUNICACIÓ DE BENS A L'ESGLÉSIA			32.290.359	18,25
720	APORTAC. ORDINARIES A LA COM. DIOCESANA		5.699.979	3,2215	
7204	A PRESSUPOSTOS CASES SACERDOTALS				
7204001	Seminari Con. Casa Sacerdotal Ciutadella aport. extra seminari		3.770.726 1.194.253		
7209	ALTRES APORTACIONS				
7209000	RR. Claune		735.000		
7209002	RR. Sgts. CC. —Es Migjorn—				
723	APORT. ESGLÉSIA UNIVERSAL		18.225.411	18.225.411	10,301
724	APORT. EXTRAORD. A LA COM. DIOCESANA				
7240000	Aport. Cdad. Diocesana		8.364.969	8.364.969	4,7277
64	DESPESES DE PERSONAL			40.496.050	22,887
640	SOUS I SALARIS		1.751.200	0,9897	
6400130	Rem. E.G.B. religioses		1.751.200		
642	SEG. SOC. CARREC DE L'EMPRESA		844.503	0,4773	
6420000	Seg. Soc. Clero		805.160		
6421000	Seg. Soc. Religioses		39.343		
644	PERCEPCIONS PER EJERCICI DEL MINISTERI			30.240.134	17,091
6440070	Nomines Clergat en actiu		22.963.714		
6440071	P/trimestrals —Clero—		7.276.420		

645	ALTRES PERCEPCIONS		3.250.843	1,8373
6450001	Remuneracions Administra.	910.000		
6450009	Personal Parròquies	2.340.843		
649	ALTRES DESPESES SOCIALS		4.409.370	2,4921
64900	JUBILACIONS A CARREC DE L'ENTITAT			
6490000	Nomines Jubilats	3.598.230		
64903	AJUDES A ESTUDIS			
6490300	Centres, Col. Espanyol de Roma	811.140		
65	ALTRES DESPESES DE GESTIÓ		4.637.775	2,6212
659	ALTRES PERDUES EN GESTIÓ CORRENT		4.637.775	2,6212
6590000	Altres despeses	818.623		
6590900	Altres despeses —PARROQUIES—	3.819.152		
66	DESPESES FINANÇERES		437.074	0,247
663	INTERESSOS DE CRÈDITS A CURT PLAÇ		437.074	0,247
6632000	Int. Curt. Plaç Ent. de Crèdit	26.067		
6632900	Int. Ent. de Crèdit —PARROQUIES—	411.007		
	TOTAL —DEURE—		100	176.935.357 100

«GRUP -7- VENDES I INGRESSOS»

70	INGRESSOS PER SERVEIS, VENDES, PRODUCCIÓ		9.066.465	5,9236
700	VENDES DE MERCADERIES		3.384.464	2,2112
7000000	Vendes	125.595		
7000001	Catequesi	748.409		
7000002	Llibres litúrgics	264.300		
7003	PRODUCCIÓ IMPRENTA I SIMILARS			
7003000	Full Dominical	2.032.510		
7003100	Butlletí Oficial del Bisbat	213.650		

705	PRESTACIÓ DE SERVEIS	5.682.001	3,7123
7050000	Serveis administració	72.179	
7050200	Serveis Parroquials	5.609.822	
72	COMUNICACIÓ DE BENS A L'ESGLÉSIA	64.688.303	42,264
725	APORT. ORD. REBUDES A CMTAT. DIOCESANA	20.707.697	13,529
7250000	Quota Diocesana	344.200	
7250500	Col·lecta General	2.315.616	
7250501	Campanya Contra la Fam	6.483.746	
7250502	Col·lecta Dia Seminari	2.174.726	
7250503	Col·lecta dia Caritat	1.504.709	
7250504	Col·lecta DOMUND	5.036.327	
7250505	Col·lecta Església Diocesana	2.848.373	
727	APORT. ORD. REBUDES A CMTAT. ESTATAL	43.980.606	28,735
7270000	Conf. Episcopal —Fons Comú Interdiocesà—	38.914.389	
7271000	Conf. Episcopal Dot. Professors E.G.B.	2.186.337	
7272000	Conf. Episcopal —Insularitat—	2.879.880	
74	SUBVENCIONS A L'ACTIVITAT O EXPLOTACIÓ	7.777.175	5,0812
740	SUBVENCIONS OFICIALS A L'EXPLOTACIÓ	7.777.175	5,0812
7400900	Subvencions —PARROQUIES—	7.777.175	
75	ALTRES INGRESSOS DE GESTIÓ	5.806.852	3,7939
752	INGRESSOS PER LLOGERS	5.806.852	3,7939
7520000	Lloguers Locals	885.170	
7522900	Lloguers —PARROQUIES—	4.921.682	
76	INGRESSOS FINANÇERS	8.674.564	5,6675

762	INGRESSOS CREDITES A LLARG PLAÇ	1.555.084	1,016	
7620000	Int. Cred. L.P. Esglésies	122.400		
7620500	Int. Vendes Immobilitzat	1.432.684		
769	ALTRES INGRESSOS FINANÇERS	7.119.480	4,6515	
7690000	Ingressos Financers	5.398.323		
	Ingressos Financers —PARROQUIES—	1.721.157		
78	APORTACIONS DELS FEELS			57.043.845 37,27
781	COL·LECTES	32.047.281	20,938	
7810900	Col·lectes —PARROQUIES—	32.047.281		
782	DONATIUS	15.223.579	9,9463	
7820000	Donatius Bisbat	1.511.000		
7820900	Donatius i Almoines —PARROQUIES—	13.712.579		
785	MISSES BINACIÓ	7.500	0,0049	
7850000	Misses Binació	7.500		
7860	APORTACIONS DE SACERDOTS	855.600	0,559	
7860000	Caixa compensació —IDEC—	855.600		
787	ACTIVITATS ASSISTENCIALS	4.351.119	2,8428	
7870900	Activitats Assistencials —PARROQUIES—	4.351.119		
789	ALTRES APORTACIONS	4.558.766	2,9785	
7890900	Altres Aportacions —PARROQUIES—	4.558.766		
	TOTAL —INGRESSOS—		100	153.057.204 100
	RESULTATS (PERDUES)	23.878.153		23.878.153
	TOTAL —HAVER—			176.935.357

COL·LECTA CONTRA LA FAM

		2.527.919
CIUTADELLA		
LA CATEDRAL	601.968	
ST. FRANCESC	580.197	
ST. RAFEL	344.096	
S.A. Ma. CLARET	60.634	
ST. ESTEVE	184.402	
CENTRE CATEQUISTIC SANT MIQUEL	174.184	
STA. CLARA	40.078	
CARMELITES	17.056	
HOSPITAL	8.000	
ST. CRIST	102.470	
SALESIANS	414.834	
ST. BARTOMEU —FERRERIES—	250.115	250.115
ES MERCADAL		995.885
ST. MARTÍ	959.146	
EL TORO	36.739	
ST. ANTONI —FORNELLS—	115.827	115.827
ST. CRISTÒFOL —ES MIGJORN—	212.133	212.133
STA. EULÀLIA —ALAIOR—	475.650	475.650
MAÓ		2.163.602
STA. MARIA	474.575	
ST. FRANCESC	445.383	
EL CARME	439.000	
LA CONCEPCIÓ	208.950	
ST. ANTONI	72.050	
STA. EULÀLIA	120.053	
ST. JOSEP	32.959	
LA CONSOLACIÓ	38.000	
R. SANITARIA	134.591	
RELIGIOSES CONCEPCIONISTES	80.000	
HOSP. MUNICIPAL	26.461	

STA. AGUEDA	15.000	
Ermita de M. de Déu de Gràcia	55.635	
St. Gaietà — Lluçmessanes —	20.945	
ST. CLIMENT	121.685	121.685
ST. LLUÍS	224.000	224.000
EL ROSER —ES CASTELL—	481.530	481.530
TOTAL		7.568.346

COL·LECTA SEMINARI

CIUTADELLA		748.670
LA CATEDRAL	173.720	
ST. FRANCESC	192.395	
ST. RAFEL	143.491	
S.A. Ma. CLARET	31.402	
ST. ESTEVE	54.750	
CENTRE CATEQUISTIC SANT MIQUEL	103.513	
STA. CLARA	3.356	
CARMELITES	14.200	
HOSPITAL	5.000	
ST. CRIST	26.843	
ST. BARTOMEU —FERRERIES—	415.743	415.743
ES MERCADAL		145.894
ST. MARTÍ	116.350	
EL TORO	29.544	
ST. ANTONI —FORNELLS—	39.865	39.865
ST. CRISTÒFOL —ES MIGJORN—	74.800	74.800
STA. EULÀLIA —ALAIOR—	264.432	264.432

MAÓ		722.433
STA. MARIA	142.200	
ST. FRANCESC	185.000	
EL CARME	100.375	
LA CONCEPCIÓ	113.742	
ST. ANTONI	31.219	
STA. EULALIA	10.000	
ST. JOSEP	21.269	
LA CONSOLACIÓ	42.500	
R. SANITARIA	46.128	
RELIGIOSES CONCEPCIONISTES	7.000	
HOSP. MUNICIPAL	23.000	
ST. CLIMENT	28.400	28.400
ST. LLUÍS	67.600	67.600
EL ROSER —ES CASTELL—	53.100	53.100
TOTAL		2.560.937

COL·LECTA DIA DE CARITAT

CIUTADELLA		780.602
LA CATEDRAL	0	
ST. FRANCESC	0	
ST. RAFEL	0	
S.A. Ma. CLARET	0	
ST. ESTEVE	0	
CENTRE CATEQUISTIC SANT MIQUEL	0	
STA. CLARA	0	
CARMELITES	0	
HOSPITAL	0	
ST. CRIST	0	
SALESIANS	0	
ST. BARTOMEU —FERRERIES—	0	459.965

ES MERCADAL		42.705
ST. MARTÍ	0	
EL TORO	0	
ST. ANTONI —FORNELLS—	0	57.550
ST. CRISTÒFOL —ES MIGJORN—	0	65.600
STA. EULÀLIA —ALAIOR—	0	217.425
MAÓ		921.080
STA. MARIA	0	
ST. FRANCESC	0	
EL CARME	0	
LA CONCEPCIÓ	0	
ST. ANTONI	0	
STA. EULALIA	0	
ST. JOSEP	0	
LA CONSOLACIÓ	0	
R. SANITARIA	0	
RELIGIOSES CONCEPCIONISTES	0	
HOSP. MUNICIPAL	0	
ST. ESTEVE	0	
ST. AGUEDA	0	
Ermita de M. de Déu de Gràcia	0	
St. Gaietà —Llucmessanes—	0	
ST. CLIMENT	0	31.840
ST. LLUÍS	0	112.400
EL ROSER —ES CASTELL—	0	41.330
TOTAL		2.730.497

COL·LECTA GENERAL

CIUTADELLA	421.089	862.218
LA CATEDRAL	122.172	
ST. FRANCESC	42.625	
ST. RAFEL	18.192	
S.A. Ma. CLARET	40.000	
ST. ESTEVE	78.728	
CENTRE CATEQUISTIC SANT MIQUEL	8.578	
STA. CLARA	24.197	
CARMELITES	5.650	
HOSPITAL	60.387	
SALESIANS	40.600	
Cala Blanca		
ST. BARTOMEU —FERRERIES—	118.030	118.030
ES MERCADAL		80.167
ST. MARTÍ	56.153	
EL TORO	24.014	
ST. ANTONI —FORNELLS—	71.252	71.252
ST. CRISTÒFOL —ES MIGJORN—	63.238	63.238
STA. EULÀLIA —ALAIOR—	199.780	199.780
MAÓ		511.645
STA. MARIA	143.500	
ST. FRANCESC	100.000	
EL CARME	102.000	
LA CONCEPCIÓ	10.665	
ST. ANTONI	30.840	
STA. EULALIA	33.595	
ST. JOSEP	2.841	
LA CONSOLACIÓ	11.735	
R. SANITARIA	6.734	
RELIGIOSES CONCEPCIONISTES	24.760	
Ermita de M. de Déu de Gràcia	37.400	
St. Gaietà —Llucmessanes—	7.575	

ST. CLIMENT	20.550	20.550
ST. LLUÍS	94.600	94.600
EL ROSER —ES CASTELL—	47.060	47.060
TOTAL	2.068.540	
COL·LECTA DOMUND		
CIUTADELLA		1.604.677
LA CATEDRAL	414.019	
ST. FRANCESC	322.464	
ST. RAFEL	143.237	
S.A. Ma. CLARET	55.540	
ST. ESTEVE	125.620	
CENTRE CATEQUISTIC SANT MIQUEL	121.896	
STA. CLARA	42.406	
CARMELITES	27.268	
HOSPITAL	7.000	
SALESIANS	345.227	
ST. BARTOMEU —FERRERIES—	1.199.836	1.199.836
ES MERCADAL		189.652
ST. MARTÍ	143.610	
EL TORO	46.042	
ST. ANTONI —FORNELLS—	97.743	97.743
ST. CRISTÒFOL —ES MIGJORN—	125.855	125.855
STA. EULÀLIA —ALAIOR—	576.660	576.660
MAÓ		1.159.762
STA. MARIA	281.000	
ST. FRANCESC	125.000	
EL CARME	150.000	

LA CONCEPCIÓ	153.752	
ST. ANTONI	34.642	
STA. EULALIA	22.739	
ST. JOSEP	167.512	
LA CONSOLACIÓ	32.550	
R. SANITARIA	49.912	
RELIGIOSES CONCEPCIONISTES	99.000	
HOSP. MUNICIPAL	5.850	
Ermita de M. de Déu de Gràcia	24.325	
St. Gaietà —Llucmessanes—	13.480	
ST. CLIMENT	35.640	35.640
ST. LLUÍS	88.908	88.908
EL ROSER —ES CASTELL—	63.600	63.600
DONATIU PARTICULAR	20.000	20.000
TOTAL		5.162.333

COL·LECTA ESGLÉSIA DIOCESANA

CIUTADELLA		1.304.844
LA CATEDRAL	358.424	
ST. FRANCESC	283.839	
ST. RAFEL	94.385	
S.A. Ma. CLARET	119.112	
ST. ESTEVE	88.689	
CENTRE CATEQUÍSTIC SANT MIQUEL	138.843	
STA. CLARA	17.751	
CARMELITES	31.085	
HOSPITAL	10.460	
SALESIANS	162.256	
ST. BARTOMEU —FERRERIES—	251.827	251.827
ES MERCADAL		170.472
ST. MARTÍ	132.144	
EL TORO	38.328	

ST. ANTONI —FORNELLS—	40.997	40.997
ST. CRISTÒFOL —ES MIGJORN—	77.775	77.775
STA. EULÀLIA —ALAIOR—	341.934	341.934
MAÓ		1.096.065
STA. MARIA	330.009	
ST. FRANCESC	130.000	
EL CARME	176.500	
LA CONCEPCIÓ	151.625	
ST. ANTONI	63.151	
STA. EULALIA	45.371	
ST. JOSEP	50.000	
LA CONSOLACIÓ	33.000	
R. SANITARIA	30.443	
RELIGIOSES CONCEPCIONISTES	29.141	
HOSP. MUNICIPAL	5.725	
STA. AGUEDA	10.000	
Ermita de M. de Déu de Gràcia	31.000	
St. Gaietà —Llucmessanes—	10.100	
ST. CLIMENT	21.785	21.785
ST. LLUÍS	137.987	137.987
EL ROSER —ES CASTELL—	65.000	65.000
DONATIU PARTICULAR	25.000	25.000
TOTAL		3.533.686

REUNIONS A LES PARRÒQUIES SOBRE L'ECONOMIA

Seguint la línia marcada en l'Economia Diocesana i a partir dels Cursets dirigits als preveres i als responsables de l'economia de les parròquies, durant els mesos de novembre i desembre el Vicari General, Sebastià Taltavull i el Gestor Administratiu, Antoni Carreras, han visitat totes les parròquies i s'han reunit amb els respectius rectors i responsables d'economia.

El resultat ha estat molt positiu ja que ha aportat un camí d'ajuda i d'assessorament, una homologació dels criteris d'organització de l'Economia a cada comunitat parroquial i també a altres entitats que s'hi relacionen, un aprofundiment en les pautes assenyalades pel Consell per Assumptes Econòmics, la posada en comú d'idees noves que ajuden ja a la progressiva creació del Fons Comú, el coneixement de la situació real en què es troba cada lloc i un ampli ventall de possibilitats que facilitin de cada dia més la gestió compartida.

Des del Bisbat s'ha d'agrair l'acollida i l'interès per a tractar tot allò que es refereix a una anàlisi de situació i també de totes les propostes de futur que s'han plantejat. A partir d'aquí, també s'ha estudiat, per la relació directa que hi ha, la situació del patrimoni immoble, urgències i necessitats, lo qual ha afavorit que, en aquests moments, es pugui ja tenir un mapa de conjunt de quina és la situació de la diòcesi en ambdós aspectes, econòmic i patrimonial. Hi ha aspectes, però, que s'hauran d'anar aprofundint encara més ja que demanen una atenció tècnica més detallada. De tot açò en faran objecte d'estudi tant el Consell per Assumptes Econòmics, com la Comissió Diocesana del Patrimoni que es reuniran dins la primera quinzena de gener de 1993.

DELEGACIÓ DE JOVENTUT

PREGÀRIA D'ADVENT

Una pregària és més objecte de testimoni que matèria d'informació. Tanmateix la pregària d'Advent, organitzada per la taula de joves i acuradament preparada pel grup de pregària de Taizé de Ferreries, mereix de ser noticiada. Es va celebrar diumenge, dia 29 de novembre, de capvespre, a l'església de St. Bartomeu de Ferreries. La foscor del temple només era trencada per desenes i desenes de llànties qui com una constel·lació rutilaven dins la nau. Presidia una icona del Crist crucificat i, a la banda esquerra, una imatge de la Mare de Déu. L'església es va anar omplint a poc a poc, asseguts en terra la majoria, ens anàvem impregnant del silenci i la quietud. «¿Sou vós el qui ha de venir o n'hem d'esperar un altre?» era la qüestió que impulsava la recerca, perquè pregar és cercar. Els textos bíblics i altres, el cant, el ritme de la guitarra, la relaxació, els silencis, no són la pregària, però tenien en aquest acte una funció ben precisa: ajudar a pregar, posar-nos en el llindar d'una experiència gratuïta de Déu. Els assistents van escriure al final les «seves» pregàries, algunes de les quals van ser llegides i secundades per tots amb l'antic prec **Maranathà, Maranathà** (Veniu, Senyor Jesús!). El cant del Parnostre, amb la música ja àmpliament compartida de Kairoi, va ser cantat amb exultança cap al final. Després que el Bisbe va haver llegit una carta convidant els joves a l'Aplec de l'Esperit per Cinquagesma del 93, vam cantar la cançó «**Vine amb mi, amic meu, farem junts el camí**».

SECCIÓ INFORMATIVA

ACTIVITATS DEL SR. BISBE

Mes de novembre

- 1.- Presideix l'Eucaristia en la presa de possessió dels nous Rector i Vicari de la Parròquia des Castell. Administra el sagrament de la Confirmació a la Parròquia de Sant Francesc, de Ciutadella.
- 3.- Rep visites.
- 4.- Presideix la reunió del Consell Presbiteral-Col·legi de consultors. Rep visites a Maó.
- 5.- Reunió de Palma de Mallorca amb altres Srs. Bisbes de les Diòcesis Balears.
- 6.- Rep visites.
- 7.- Celebració de l'Eucaristia del Beat Francesc Palau i Quer a la Capella de les Germans Carmelites Missioneres, de Ciutadella, Administració de la Confirmació en la Parròquia de Migjorn Gran.
- 8 i 9.- Anada A Tortosa per donar una conferència al clergat de la Diòcesi de Tortosa.
- 10.- Roda de premsa a Maó sobre la pròxima celebració del Dia de l'Església. Visita les instal·lacions d'Antena 3 i intervé en un programa radiofònic. Al capvespre, rep visites.
- 11.- Rep visites a Maó.
- 12.- Rep visites. Participa en la preparació de la pregària d'Advent de la Taula de Joves.
- 13.- Rep visites.
- 14.- Presideix la reunió de la Comissió Permanent del Consell Pastoral Diocesà. Participa en la cloenda de l'Assemblea Arxiprestal de Ciutadella.
- 15-21.- Participa a Madrid en la reunió de la Conferència Episcopal Espanyola.
- 22.- Presideix la celebració de l'Eucaristia a la Catedral en la Solemnitat de Crist Rei i Dia de la Catequesi.
- 24.- Rep visites.
- 25.- Rep visites a Maó.
- 26.- Rep els Caps de l'Agrupació d'Escultisme de Sa Bufera, de Ciutadella.
- 27.- Consell de Govern. Assisteix a la inauguració de les Jornades Parroquials de la Parròquia de Sant Esteve, de Ciutadella.
- 28.- Participa a Palma de Mallorca en la trobada Bisbes de les Diòcesis Balears i Confer Balear, on presideix l'Eucaristia.

29.- Participa en la pregària d'Advent de la Taula de la Joventut a Ferreries, on fa pública la carta d'invitació dels joves a participar en l'Aplec de l'Esperit 93.

Mes de desembre

- 1.- Rep visites. És entrevistat per la revista «Cap de Ponent».
- 2.- Participa en la reunió dels Rectors de Ciutadella. Rep visites a Maó.
- 3.- Celebra la seva onomàstica.
- 4.- Rep visites. Grava un programa a la Cope. Presideix l'Eucaristia en la inauguració de les obres de restauració de la Capella de Sant Crist, de Ciutadella.
- 5.- Dirigeix un recés en la Casa de Pregària del Monestir de les Concepcionistes de Maó.
- 6-8.- Inactivitat per malaltia.
- 9.- Rep visites. Participa a Maó en una reunió conjunta dels preveres de l'Arxiprestat i les religioses del Monestir de les Concepcionistes.
- 10.- Rep visites. Dirigeix una conferència al voluntariat de Caritas de Ciutadella.
- 11.- Rep visites.
- 12.- Participa en una xerrada sobre la Sida.
- 13.- Presideix l'Assemblea de la Conferència de Sant Vicent de Paül.
- 14.- Despatx.
- 15.- Rep visites.
- 16-19.- Inactivitat per malaltia.
- 20.- Presideix l'Eucaristia en el Centre Catequístic Sant Miquel, en el curs de la qual el seminarista Miquel Cortés Gomila és admès a l'Ordre sagrat.
- 22.- Treball de despatx i visites.
- 23.- Visites. Participa en l'Eucaristia commemorativa dels 25 anys de sacerdocí de Francesc Triay.
- 24.- Rep visites.
- 25.- Participa en els cultes de la Catedral en la celebració del Nadal.
- 26-31.- Estada a La Palma d'Ebre amb la seva família.

CRÒNICA DIOCESANA

ASSEMBLEA DE LES MARIES DELS SAGRARIS

Les Maries dels Sagraris (Unió Eucarística Reparadora) van celebrar, el passat 25 d'octubre, la seva assemblea diocesana al Toro. S'hi aplegaren de diferents pobles de Menorca en nombre de devers vuitanta. Una Missionera Eucarística, vinguda expressament, va dirigir les xerrades centrades en l'eix de l'Eucaristia. Aquesta missionera havia visitat els centres locals de Ciutadella, Maó, Ferreries i Alaior. Un dels temes principals va ser l'anunci del 45 Congrés Eucarístic Internacional que se celebrarà a Sevilla pel juny del 93. Havent participat en l'Eucaristia i en un acte d'adoració al Santíssim «vam partir ben animades als nostres pobles duent en els cors el propòsit de seguir fidelment el nostre ideal: la nova evangelització a través de l'Eucaristia» (T. Pons).

JORNADES D'INICI DE CURS DE LA JOC-JOBAC

«No passis de llarg» aquest lema tan suggerent amb què s'encapçala aquest article és el que ens ocuparà la campanya d'aquest curs per als militants de la JOC-JOBAC (únic moviment des del Consell del maig passat). I aquest ha estat, no podia ser d'altra manera, el lema que ens ha aplegat a les jornades d'INICI de CURS que, com cada any, dedicam al llançament de la Campanya.

Aquestes jornades, celebrades al Toro els passats 16 i 17 d'octubre, van representar per a la federació un bon «rainstorming» (pluja d'idees). L'objectiu de les jornades era bàsicament fer-nos sensibles a aquesta qüestió: «els joves, de què passen de llarg?, i noltros, com a joves que som, de què passam de llarg?». El llistat de respostes a aquesta pregunta va ser ben extens i serà el punt de partida perquè la coordinadora i l'equip responsable de la federació ho vagin destriant i analitzant, a fi que amb la campanya d'aquest curs poguem concretar un sol aspecte del qual els joves passam de llarg i treballar-lo amb la profunditat que la Campanya ens exigeix.

La CAMPANYA com a proposta educativa, metodològica i eina d'evangelització que és, es pot definir com una acció col·lectiva, que ens implica a tot el moviment. Alhora cada federació la concreta a la seva realitat, però sempre hi haurà uns elements comuns que s'han de tenir ben presents: ha de partir d'una precarietat que patim els joves del món obrer i popular de la qual en farem un VEURE (sensibilització), un JUTJAR (reflexió) i un ACTUAR (transformació).

Aquest és l'esquema bàsic de tota campanya: una acció col·lectiva que vol donar resposta a una situació que patim els joves, i que vol implicar-hi tant els joves del moviment en sí com els qui no hi són.

El contingut que s'esdevé al llarg de tota la campanya el trobam a la «paràbola del bon samarità», Lc 10,25-37 on podem llegir que «arribà prop d'ell i el va veure» —VEURE—, «se'n va compadir» —JUTJAR—, «i se n'ocupà» —ACTUAR—.

Aquesta paràbola ha estat pròpiament la que ha inspirat la campanya d'enguany. D'aquest NO PASSIS DE LLARG en volem fer una bona notícia per a noltros i per a tots els joves a qui poguem arribar. Perquè en el fet de no passar de llarg —com el bon samarità— hi descobrim el Regne de Déu tant per a qui acull com per a qui és acollit: i açò hi tenen dret tots els joves a qui ens volem adreçar.

El VEURE d'aquesta campanya consisteix en OBRIR ELS ULLS i mirar al nostre voltant per descobrir què fan els joves, a què aspiren, què viuen a la feina/estudi, per què lluiten, de què passen i de què passam els joves. En el JUTJAR ens mirarem l'Evangelí i les respostes ja existents per descobrir QUIN MÓN VOLEM, vivint l'alegria de ser cridats per comunicar la Notícia als joves. I en l'ACTUAR realitzarem plenament el tema, duent a terme l'acció col·lectiva que ens dugui al «no passis de llarg».

Com veis hi ha un bon pla de feina. Ara només cal posar-nos-hi!

ASSEMBLEA DE LA JARC

Dins un ambient molt jove, dissabte 17 d'octubre, el moviment de joves cristians de Menorca va celebrar la seva 10a. assemblea. Aquesta assemblea va ser bastant viscuda, i entre salutacions, pregària, àudio-visual, votacions i debat, es van tractar dos temes com a principals:

— l'informe de gestió del curs passat.

— el programa per al curs present 92-93.

Dins el primer punt vam fer els balanços de la passada campanya «viu el poble, dedica-hi temps». Hi recollíem l'interès que tots tenim perquè els joves participim més en la vida del poble; vèiem que a Menorca, en general, hi ha un bon índex d'associacionisme, però la tendència del jovent a la vida còmoda impedeix al jove de participar-hi. A la llum de l'Evangelí (Llc 15) vam jutjar aquesta vida còmoda: ¿som també nosaltres d'aquells qui reclamen per a si mateixos «la part d'herència» per a viure la seva vida independent? ¿quins camins

de retorn observam? Al final de la campanya vam estampar i repartir unes camisetes amb la pregunta gravada «i tu què hi fas?».

Ja dins el programa d'enguany, vam remarcar la necessitat de participar en la campanya «**ser-hi engresca; tots els pobles tenim dret a estar bé**»; amb aquest lema, el moviment de joves cristians JARC vol impulsar (no imposar, com llegíem al FD) «la recerca de la felicitat a través de la feina i del compromís solidari». L'assemblea va assumir, amb una votació que donà un resultat unànim, l'objectiu i el programa d'aquesta campanya. És un complement de la passada. Amb ella intentarem descobrir si estem bé o no allà on som: la feina, els estudis, el nostre poble, la parròquia, els nostres compromisos. Aprofundirem com és l'«estar bé» cristià, i tractarem de discernir entre benestar i benestar tant personal com social. Actuarem perquè nosaltres i tots assolim aquell benestar que ha de ser compartit per tots i que ens posa en el camí d'una felicitat més completa i duradora.

L'assemblea va acabar molt bé amb una bereneta. En el comiat es va recordar que enguany el Moviment de Joves Cristians de Menorca celebra el seu Xè. aniversari. I ho farem el mateix dia que es va constituir: el 8 de desembre. Hem d'agrair a la parròquia de St. Antoni Ma. Claret de Ciutadella l'acollida que ens va dispensar per a celebrar en els seus locals la nostra assemblea.

ASSEMBLEA GENERAL DE LA FRATER

A les 4 hores de la tarda del diumenge, dia 25 d'octubre, l'aspecte que oferia l'entrada del Col·legi «St. Josep», de Maó, no era l'habitual. En lloc de les rialles i salutacions de fiets i al·lotes hi havia les de joves ja fets i de gent adulta. Més encara, alguns d'ells anaven en cadira de rodes. Era la «Frater» de Menorca que s'aplegava per celebrar la seva Assemblea anual.

La primera cosa va ser un record de la Mercè Seguí responsable diocesana durant els darrers quatre anys i que feia pocs dies acabava de sotmetre's a una delicada operació quirúrgica. Després els sons de la guitarra acompanyaven la pregària, i continuaven en veu alta afirmant: «**Jo voldria lluitar amb tots els homes perquè el desert d'aquest món esdevengui un jardí... Senyor, ho voldria dir a tot home, al paralític, a l'humiliat, al coix, al ferit: comença a viure, a creure, a esperar...**». Queda reflexada idò l'esperança de l'Assemblea.

Les distintes «funcions» donaren compte de la seva activitat durant el curs passat. Així els de «Formació» informaren de la marxa dels 13 grups que existeixen: un a Es Castell, 4 a Maó, 5 a Ferreries, i 3 a Ciutadella. En la revisió

que s'efectuà a finals de curs quedà reflexat que s'havien pres seriosament la visita a altres malalts i la integració dins les activitats de l'església i de la societat.

Els del «Temps lliure» comentaren el Campament a Biniparratx el mes de juliol; les tres excursions diocesanes que s'havien aprofitat per posar-se en contacte amb els Ajuntaments de Ciutadella, Alaior i Maó amb els quals produïren contactes molt interessants.

Els de la funció «l'Acció Social» a més de rallar sobre la integració dins les Escoles d'adults, i altres col·lectius, notificaren que en els pròxims dies, com ja s'ha fet en altres ocasions, s'establirà contacte, amb el Consell Insular (es pertany al Patronat Social) i també es col·laborarà amb el «Treball de suport» (integració de disminuïts físics i síquics a les empreses, que tindran un acompanyant durant 6 mesos).

Es procedí a la presentació de les tres candidatures a Responsables i Consiliaris diocesans (una de Ferreries, una altra de Maó i una tercera de Ciutadella). Es procedí a la votació i quedaran elegits com a responsables diocesans Joan Florit i Gabriel Enrich i com a Consiliari Antoni Sintes. Visca Ciutadella!

Una pregària i uns caramels acabaren d'endolcir la reunió.

Isabel Melsión i Josep Seguí

10è. ANIVERSARI DE LA JARC

El dia 8 de desembre, festa de la Puríssima, la JARC va celebrar el 10è. aniversari de la constitució del moviment de joves cristians de Menorca. Es van trobar al Seminari un bon grapat d'antics militants i un més petit nombre de joves militants. Després d'una estona de pregària a la capella, es va celebrar un acte commemoratiu en el qual hi van prendre part antics i actuals responsables i consiliaris del moviment. Després del col·loqui, va actuar el grup de Ferreries «Somnis blaus» (amb en Miquel Maria) que interpretà diversos poemes d'en Bosco Faner. La celebració es va cloure amb una bereneta al claustre.

Records i reptes

En **Sebastià Taltavull**, primer consiliari, va refrescar la memòria històrica recordant que, si bé el moviment es constituí el 8 de desembre del 1982, la preparació s'havia anat gestant des de deu anys abans. Els cursets d'aprofundiment en la fe partien d'un esquema molt senzill: anàlisi de la realitat, què hi diu Jesús, què hi podem fer. Eren molts els joves qui hi participaven aquells anys. Aquests preparatius cristal·litzaren en un moviment que es definia com a juvenil,

diocesà, obert. Més tard el moviment s'incorporà a la JARC com a organització juvenil especialitzada en un medi que es creia el que més s'avenia amb el dels nostres pobles de Menorca. El moviment ha donat fruits: cristians seglars compromesos en diferents camps, vocacions presbiterals i religioses.

Na **Maria Ignàsia Gener** aportà el seu testimoni personal de responsable i militant. Què t'ha aportat participar en el moviment? Des de la redescoberta de Jesucrist, la importància de ser joves: «joves a l'església —va dir—, i presència de l'Església en el món juvenil». El moviment m'ha fet passar d'espectadora de la vida a protagonista, afegí. I subratllà, entre altres coses, la importància del petit grup de revisió de vida on es fa camí junts i es progressa en l'amistat.

A en **Biel Flores**, actualment compromès amb el moviment ecologista a través del GOB, el moderador li demanà que exposés quelcom de la seva experiència de compromís a fora. En Lin puntualitzà que no està d'acord amb aquesta distinció de compromisos dins/fora, i va destacar com a valors que ha après a apreciar en el moviment: la solidaritat, l'obertura, l'esperit crític, la visió cristiana, el coneixement de Jesús. En definitiva «allò que et queda del passat és allò que vius», va dir.

En **Toni Fullana**, actual delegat diocesà de joves, parlà del problema que ha suposat sempre la dispersió dels joves militants a causa dels estudis universitaris que s'han de fer a fora. Va començar amb contactes amb els estudiants menorquins a Barcelona, després amb els de Palma. Actualment en reuneix mensualment uns 30-40 a cada lloc, del milenar que estudien a fora. S'ha arribat a la constitució de grups de revisió de vida integrats en el MUEC (dos a Barcelona, dos a Palma). Mensualment els visita i té amb ells una trobada de pregària i comunicació.

En **Joan Uris**, actual president, observà que en la situació actual tant dels joves en general com del moviment hi ha aspectes positius i negatius. Als 17-18 anys molts joves que havien freqüentat el moviment, la parròquia, se'n van. Els qui queden han de lluitar contra corrent d'una societat molt competitiva i disgregadora. El moviment en té un centenar d'apuntats, però es fan «notar poc».

Finalment na **Rosa Florit** plantejà la conveniència d'una espècie de moviment d'adults «obert a tothom», no especialitzat, «que ho englobi tot», que sense estar massa estructurat, ompli un buit ara existent.

A l'acabament van ser llegides dues cartes: una del moviment de joves de Mallorca i una altra de na Margalida Fons que havia estat presidenta del de Menorca i ara és consiliària a Mallorca. També van saludar l'assemblea i encoratjar els reunits en Josep i na Marta, president i segretària de la JARC catalano-balear.

CURS D'ANIMADORS DE «VIDA CREIXENT»

Els dies 10 i 11 de desembre se celebrà a la nostra diòcesi un Curs d'Animadors de «Vida Creixent», moviment de gent gran que té per finalitat facilitar entre els seus membres la comunicació, el recolzament mutu i el creixement humà i cristià.

El Curs, que consta de dos dies, es donà el primer dia a Ciutadella, al Seminari, i el segon a Maó, a la Casa de l'Església. Va ser dirigit pel consiliari del Moviment a Barcelona, el P. Sobrero, jesuïta, i el subcoordinador Josep Lluís Fernández Coll.

La seua realització ha estat en miras a implantar dit Moviment a Menorca, ja que ha augmentat el nombre dels qui arriben a edats més avançades i frueixen de jubilació.

El Curs venia precedit d'una adequada preparació: el P. Sobrero havia donat a conèixer aquesta obra als capellans de la diòcesi en una de les reunions periòdiques de formació permanent del clergat, i havia dat una tanda d'exercicis espirituals a gent gran a El-Toro. També, el passat mes d'octubre, tres persones de la diòcesi assistiren a Solsona a la XIII Trobada dels coordinadors dels Bisbats de Catalunya. Açò preparà l'eficàcia d'aquest Curs, en el que han participat majoritàriament persones que havien practicat els exercicis.

El primer dia, a Ciutadella, se tractaren temes com: «La gent gran», «El Moviment Vida Creixent», «L'animador, conductor del Grup», seguits de col·loqui amb tots els assistents. El segon dia a Maó, se feu un plantejament pràctic d'una reunió de Grup, participant activament tots els qui realitzaven el Curs. Cada dia participaren tots comunitàriament a l'Eucaristia, i, després del dinar, se tenia una sobretaula en la que se tractaven temes propis del Curs.

Així quedava preparat un conjunt de nous animadors menorquins per iniciar a la diòcesi uns Grups de Vida Creixent i començar una labor benfactora a un sector, cada dia més nombrós, de la nostra comunitat.

S'ha sembrat la llavor, que l'Esperit Sant la beneeixi i la faci fructificar!

SECCIÓ DOCUMENTAL

LA CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA Y LA CONMEMORACIÓN DEL QUINTO CENTENARIO DE LA EVANGELIZACIÓN E IMPLANTACIÓN DE LA IGLESIA EN AMÉRICA

Desde hace algunos años, venimos reflexionando sobre la conmemoración del Quinto Centenario de la evangelización de América. Hemos querido celebrarlo sin triunfalismos ni falsos pudores (1), como acción de gracias a Dios por la obra realizada, aprendiendo las lecciones que otros hombres nos dejaron, y que hoy pueden servirnos para reafirmar el compromiso de una evangelización renovada (2).

La Conferencia Episcopal Española ha querido unirse a la conmemoración del Quinto Centenario con acciones diversas, en comunión con nuestros hermanos de América y, sobre todo, acudiendo a la invitación que nos hacía Juan Pablo II en su primer viaje a España en 1982 (3).

Hemos reflexionado en diversas instancias y situaciones sobre la historia de la evangelización de América. No hemos soslayado los aspectos más discutidos. Una vez más, la «humildad de la verdad» ha sido el criterio de discernimiento. Y así, al tiempo que lamentamos profundamente todas aquellas conductas que hoy descubrimos contradictorias con el Evangelio o no suficientemente coherentes con él, no podemos menos que bendecir a Dios por el don de la fe ofrecido a aquellos pueblos desde el mismo descubrimiento y, como es de justicia, elogiar a los hombres que llevaron a cabo la obra evangelizadora en América.

Queremos agradecer a la Cátedra Quinto Centenario, de la Universidad Pontificia de Salamanca, el trabajo de investigación y crítica que han realizado en estos últimos años, y que esperamos puedan seguir realizando con el rigor y la competencia que le son propias.

El anuncio del evangelio, aportación fundamental a los pueblos de América

Tenemos que aprender y agradecer las lecciones de la historia. Son páginas llenas de vida, escritas con la ejemplar entrega de unos hombres llamados por Dios para servir al Evangelio. No son sólo capítulos más o menos gloriosos de una aventura humana; son **historia de la salvación** y muestran que la fe en Cristo está presente en América desde hace quinientos años.

La evangelización es el primero de nuestros quehaceres. La Iglesia existe para evangelizar (4). Es su vocación y su gozo. El recuerdo de quienes nos precedieron como evangelizadores, debe ser **ejemplar testimonio** que haga crecer el entusiasmo apostólico y ayude a reconstruir, en nuestras comunidades cristianas, las mismas actitudes que hicieron posible una labor misionera admirable.

Como portadores de la fe de la Iglesia, los misioneros llevaron a aquellos pueblos, el conocimiento del Dios verdadero y de su enviado Jesucristo, Salvador único y necesario de todos los hombres. Con esta fe básica los nuevos cristianos recibieron con facilidad la devoción hacia la Virgen María y la fiel comunión con el Obispo de Roma, sucesor de Pedro y Vicario de Jesucristo para el cuidado de la Iglesia universal.

Con el Evangelio de Cristo los pobladores del Nuevo Mundo fueron iluminados en el conocimiento de su dignidad como personas, creadas a imagen de Dios, con vocación a la vida eterna, en igualdad y unidad con los demás pueblos de la tierra.

La conmemoración del Quinto Centenario es por esto fuente inspiradora para **una evangelización renovada** en incansable diálogo con la cultura de los hombres y con inequívocos gestos solidarios con los pueblos más necesitados. Nueva evangelización que está exigiendo, también, una espiritualidad nueva. «No basta renovar los métodos pastorales, ni organizar y coordinar mejor las fuerzas eclesiales, ni explorar con mayor agudeza los fundamentos bíblicos y teológicos de la fe; es necesario suscitar un nuevo anhelo de santidad entre los misioneros y en toda la comunidad cristiana» (5).

La Iglesia española que, con todas las ayudas que recibió, fue capaz de realizar aquella gran empresa en América, debe continuar su tradición evangelizadora. Ante nosotros tenemos un reto ineludible: preparar la renovación de la Iglesia en la España del año dos mil, para que, fiel a sí misma, continúe siendo punto de apoyo en la difusión del Evangelio (6).

Nuestro compromiso con las Iglesias de América

La Conferencia Episcopal Española ha querido enmarcar los proyectos y acciones de la conmemoración del Quinto centenario, dentro del Plan Pastoral de la misma Conferencia, **buscando siempre nuevos caminos** para intensificar, tanto la comunión eclesial como la ayuda recíproca.

Muchas instituciones eclesiales —congregaciones religiosas, facultades universitarias, asociaciones y grupos culturales cristianos— han realizado numerosas e importantes actividades, que van desde la investigación histórica, hasta el desarrollo de programas de mutua cooperación. En todo momento ha habido una **permanente comunicación con las Iglesias americanas**, y no pocos encuentros de la Conferencia Episcopal Española y el Consejo Episcopal Latinoamericano

(CELAM). Se ha facilitado así el intercambio de informaciones, la reflexión sobre temas de interés común y el apoyo recíproco en tareas de evangelización.

El pasado mes de octubre se celebró en Santo Domingo la IV Conferencia General del Episcopado Latinoamericano, considerada, en palabras del Papa, como el acontecimiento fundamental de las celebraciones conmemorativas del Quinto Centenario (7).

La Conferencia Episcopal Española ha estado presente en esa Asamblea y, unida en la oración, ha seguido con interés el desarrollo del Encuentro Episcopal de Santo Domingo. Estamos seguros que, al igual que en otras ocasiones, particularmente en Medellín y Puebla, la reflexión de nuestros hermanos de América nos ayudará a emprender nuevas y más comprometidas tareas evangelizadoras, al mismo tiempo que «proclamamos el valor y la dignidad de cada persona, y procuramos iluminar con la fe su historia, su camino de cada día. Este es un elemento fundamental de la Nueva Evangelización» (8).

Nunca, desde hace quinientos años, se ha interrumpido la **colaboración pastoral** de España con América. Y hoy mismo, la Conferencia Episcopal está realizando un nuevo proyecto de ayuda a las Iglesias de América, particularmente con el envío de sacerdotes que desempeñen su ministerio evangelizador en aquellas Iglesias, signo evidente de la vigencia del compromiso de la Iglesia española en la continuidad de la evangelización del Nuevo Mundo (9).

El camino de la Iglesia es el hombre

El «hombre es el primer camino que la Iglesia debe recorrer en el cumplimiento de su misión» (10). La Iglesia no puede abandonar al hombre, **especialmente al más olvidado, al más oprimido, al más débil**. Ninguna realización temporal se identifica con el reino de Dios. Pero ese reinado se refleja y en cierto modo se anticipa ya aquí. Aunque su realización definitiva quede para el final de la historia, esa espera nunca puede excusarnos del interés solidario con los hombres, su vida y sus sufrimientos (11).

Los primeros evangelizadores, por regla general, defendieron, ya en su tiempo, los derechos de los nativos, trabajaron en su promoción humana y en su educación. Les enseñaron a trabajar mejor la tierra, al tiempo que a buscar el reino de Dios. Era aquella una verdadera **evangelización liberadora** que capacitaba a los hombres para ser dueños de su libertad personal, a liberarse del pecado y vivir como hijos de Dios, en el contexto de su propia situación histórica.

Nos complace recordar aquí las palabras de Juan Pablo II: «Es también alentador repasar las **crónicas sobre la acción misionera**, así como los textos que censuraban los abusos y atropellos que, como en toda obra humana, no faltaron. El testimonio de la Escuela de Salamanca representa un encomiable esfuerzo por encauzar la acción evangelizadora según principios inspirados en una

ética cristiana. Fray Francisco de Vitoria en sus célebres **relecciones** sobre los indios sentó los fundamentos filosófico-teológicos de una colonización cristiana. El maestro de Salamanca demostró que indios y españoles eran fundamentalmente iguales en cuanto hombres. Su dignidad humana radicaba en que los indios, por su naturaleza, eran también racionales y libres, creados a imagen y semejanza de Dios, con un destino personal y trascendente, por lo cual podían salvarse o condenarse. Como seres racionales y libres, los indios eran sujetos de los derechos fundamentales inherentes a todo ser humano, y no los perdían por razón de los pecados de infidelidad, idolatría u otras ofensas contra Dios, pues estos derechos se basaban en su naturaleza y condición de hombres» (12).

La conmemoración del Quinto Centenario ha sido un momento providencial para redescubrir nuestra vocación evangelizadora. Es tiempo propicio para la **conversión personal y comunitaria** y para nuevos compromisos de entrega al servicio de la Iglesia universal. También para dialogar con las culturas de los hombres y para afrontar los desafíos que cada época presenta a nuestra fe cristiana.

Al reforzar nuestra vivencia del sentido universal de la misión evangelizadora de la Iglesia, nos empuja a todos —obispos, sacerdotes, religiosos, religiosas y seglares— a **colaborar abierta y generosamente** con todas las Iglesias, a dar de nuestra pobreza, a entregarnos, si Dios así nos lo inspira, al servicio de los más necesitados.

Conocemos la difícil situación en que hoy se encuentran muchos hombres y mujeres en aquellos países de América, a causa de la pobreza. Lo cual nos urge a pedir a los gobernantes y a todos los hombres de buena voluntad que estudien y promuevan fórmulas eficaces de ayuda a los pueblos necesitados de América. Así mismo, solicitamos el interés de los poderes públicos para arbitrar medidas adecuadas conformes a la equidad y resolver el grave problema de las insostenibles deudas que pesan sobre numerosos pueblos americanos (13).

Evangelizadores de ayer y de hoy

El admirable ejemplo de los servidores del Evangelio, los de ayer y los que hoy están en América, nos mueve a bendecir a Dios. Tenemos una **deuda permanente de gratitud con Dios y con los evangelizadores** de estos quinientos años y hemos de saldarla con mayor fidelidad al Evangelio y a la acción misionera de la Iglesia.

Bien conocida es la importancia que han tenido y tienen los **religiosos y religiosas** en la evangelización de América. Sin su presencia en aquel continente no hubiera sido posible la propagación del Evangelio en tantas situaciones humanas, la dedicación a numerosas obras de misericordia, el esfuerzo por hacer presente la fe en medio de las distintas culturas, la defensa de los derechos hu-

manos, la promoción de las personas y la animación y guía de las comunidades cristianas. De ellos, en este Quinto Centenario, espera la Iglesia un nuevo y luminoso testimonio de vida evangélica, «el primer y fundamental apostolado de los religiosos en la Iglesia» (14).

Son muchos los sacerdotes, religiosos, hermanos y hermanas nuestros que en estos momentos están sirviendo al Evangelio en las Iglesias de América. Los Obispos, los presbíteros y las comunidades eclesiales de España, valoran en mucho, admiran y acompañan con afecto, oración y obras a quienes se entregan al servicio de las Iglesias de América, y así patentizan nuestra singular solicitud misionera en relación a ellas.

También son numerosos los hermanos y hermanas de América que llegan a España para formar parte de nuestras comunidades, sobre todo de vida consagrada. Deseamos que entre nosotros se encuentren a gusto, pues están en su propia casa y les agradecemos la colaboración que prestan a nuestras comunidades.

La Iglesia española dio en cinco siglos a las Iglesias de América innumerables pastores, sacerdotes y obispos. Uno de ellos, Santo Toribio de Mogrovejo, Arzobispo de Lima, fue declarado por el Papa Juan Pablo II, patrono de todos los obispos de América. Ahora, consecuentes con todo ello, los obispos españoles reafirmamos nuestra voluntad de seguir colaborando con el episcopado de aquellas Iglesias hermanas.

Vaya, también, nuestro recuerdo para tantos seglares que dieron y siguen dando testimonio de Cristo en medio de un mundo nuevo, y que debe servirnos para reafirmar la necesidad de la presencia del seglar en la vida y misión de la Iglesia. Sin olvidar a tantos emigrantes que encontraron su segunda patria en los pueblos de América. El recuerdo agradecido a quienes los acogieron debe hacernos reflexionar sobre la hospitalidad debida a tantos hombres como llegan hoy hasta nosotros procedentes de aquellos países hermanos, y que constituye una urgente llamada a la solidaridad cristiana.

En el nombre de Dios y de Santa María

En el nombre de Dios y el de Santa María muchos evangelizadores emprendieron difíciles viajes. Los pueblos de América hoy son cristianos y damos por ello gracias a Dios, reconociendo que la obra de la evangelización realizada no hubiera sido posible sin el apoyo de la Corona y el duro y generoso trabajo de tantos hombres llenos de fe.

Se han celebrado en Huelva, apenas hace dos meses, los congresos internacionales Mariológico y Mariano. «María, Estrella de la Evangelización», ha sido el gran tema de reflexión y su maternal ejemplo guía a la Iglesia. A Ella le hemos pedido, con palabras de Juan Pablo II: «Muestra tu amor de Madre a los pobres, a los que sufren y a cuantos buscan el reino de tu Hijo. Alienta nuestros

esfuerzos por construir el continente de la esperanza solidaria, en la verdad, la justicia y el amor» (15).

Nos estamos preparando para celebrar el próximo año, en Sevilla, el Congreso Eucarístico Internacional, que se enmarca como una de las principales celebraciones de la Iglesia en el Quinto Centenario, conforme al deseo de Juan Pablo II (16). El tema es «Eucaristía y Evangelización. Cristo luz de los pueblos». También la celebración del próximo Año Santo Compostelano nos ayudará a vivir el espíritu de este Congreso con renovado fervor apostólico.

La celebración de la eucaristía en la clausura del Congreso Eucarístico, con la anunciada presencia del Santo Padre, será la mejor señal de nuestra gratitud al Señor, memoria de las maravillas que Dios hace con los hombres y misterio de comunión que lleva a la Iglesia a cumplir fielmente el mandamiento misionero de Cristo, luz de los pueblos: «id por todo el mundo y predicad el Evangelio a toda criatura» (Mc 16,15).

Madrid, 17 de noviembre de 1992

- (1) Cf. Juan Pablo II, Santo Domingo, 12 octubre 1984.
- (2) Cf. Juan Pablo II. Mensaje para la Jornada Mundial de la Juventud 1992.
- (3) Cf. Alocución en el acto mariano nacional. Zaragoza, 6 noviembre 1982.
- (4) Cf. Evangelii nuntiandi 14.
- (5) Redemptoris missio, 90.
- (6) Cf. Juan Pablo II. Homilía en la misa del peregrino. Santiago, 9 noviembre 1982.
- (7) Cf. Juan Pablo II. Discurso al Simposio sobre la historia de la evangelización de América. 14 mayo 1992.
- (8) Mensaje de la IV Conferencia general del Episcopado Latinoamericano. Santo Domingo, 28 octubre 1992.
- (9) Cf. Mensaje en el Día de Hispanoamérica, 1 marzo 1992.
- (10) Juan Pablo II. Redemptor hominis 41.
- (11) Cf. Sollicitudo rei socialis, 48.
- (12) Discurso a los participantes en el Simposio Internacional sobre la Historia de la Evangelización de América. Roma, 14 mayo 1992, 5.
- (13) Cf. Comisión Pontificia Justicia y Paz. Al servicio de la comunidad humana: una consideración ética de la deuda pública. 27 diciembre 1986.
- (14) Juan Pablo II. Los caminos del evangelio, 2, 3.
- (15) Plegaria para el Quinto Centenario de la evangelización de América.
- (16) Seúl. Clausura del 44 Congreso Eucarístico Internacional.

NOTA DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL ESPAÑOLA SOBRE LA NUEVA REGULACIÓN DEL ABORTO PROPUESTA EN EL PROYECTO DE REFORMA DEL CÓDIGO PENAL

1) En los primeros días de Septiembre se dio a conocer el proyecto de reforma del Código Penal, que amplía los supuestos de despenalización del aborto. Ante este hecho, la Conferencia Episcopal Española, en su primera reunión plenaria posterior al mismo, no puede permanecer en silencio y se siente en el deber moral de pronunciarse públicamente.

En repetidas ocasiones (1) hemos hablado, desde el campo de nuestra responsabilidad pastoral, sobre el «abominable crimen del aborto» (2), y los gravísimos problemas morales que éste plantea. El aborto provocado es en sí mismo una acción gravemente inmoral. Es una violación del derecho fundamental a la vida, base de la convivencia entre los hombres y de la vida en sociedad. Es un crimen contra la persona. Por eso, la despenalización del aborto provocado en cualquiera de sus supuestos, o su legalización, en modo alguno podrán convertir en bueno lo que de suyo es intrínsecamente malo. Nunca se puede legitimar la muerte de un inocente.

2) El respeto absoluto a la vida de un ser humano inocente ha de ser norma de comportamiento privado o público para todos. Ninguna persona o institución, privada o pública, puede ignorar este derecho fundamental e inalienable. «Los derechos fundamentales de la persona deben ser reconocidos y respetados por la sociedad civil y la autoridad política. Los derechos del hombre no dependen ni de los individuos ni de los padres, y tampoco representan una concesión de la sociedad y del Estado. Pertenecen a la naturaleza humana y son inherentes a la persona por razón del acto creador en la que ésta tiene su origen» (3).

La defensa de la dignidad humana, en la que se incluye este derecho fundamental a la vida, también la del concebido y no nacido, es algo absolutamente irrenunciable por parte del Estado. De lo contrario se mina la legitimidad moral y el fundamento mismo del Estado de derecho. En el momento, por otra parte, «en que una ley positiva priva a una categoría de seres humanos de la protección que la legislación civil debe prestar, el Estado niega la igualdad de todos ante la ley» (4).

3) La nueva regulación que se propone en el proyecto legislativo es, por tanto, reprobable desde el punto de vista moral y del de las obligaciones del Estado. Los nuevos supuestos abren, además, de par en par las puertas al aborto libre, ya que excluyen, en la práctica, toda protección jurídica al *nasciturus* durante las doce primeras semanas de su vida.

En la nueva regulación del aborto se advierten, por otra parte, importantes imprecisiones y vaguedades totalmente inadmisibles en una correcta técnica le-

gislativa, que todavía agravan más, si cabe, la violación del derecho a la defensa de la vida y sitúan a la criatura por nacer en la más absoluta indefensión. La vaguedad e inconcreción que implican los términos usados —«la salud o integridad física o moral de la embarazada», «la existencia de un estado de angustia o ansiedad en la gestante y un pronóstico de riesgo para la salud», «sus condiciones personales, sociales o familiares»—, de hecho, hacen materialmente imposible una decisión objetiva por jueces o tribunales sobre la concurrencia o no del supuesto en cada caso.

Todo esto, como señaló en su día el Comité Episcopal para la Defensa de la Vida, «está en contra de lo que el propio Tribunal Constitucional fijó en su sentencia de 1985 como exigencia no renunciable por el Estado: la necesidad de establecer una protección eficaz de la vida del concebido y no nacido que incluya como última garantía las normas penales» (5.IX.92).

4) No cabe duda de que esta legislación está influyendo en la conciencia del pueblo español, que cada día ve más amenazada su capacidad para obrar correctamente conforme a lo verdadero y lo bueno por sí mismo. No podemos engañarnos y cerrar los ojos al deterioro moral de nuestro pueblo. No afirmamos que tal legislación busque expresamente ese deterioro; pero, de hecho, está contribuyendo a la degradación moral de nuestra sociedad.

5) Como ciudadanos españoles, los católicos tienen la obligación moral de poner todos los medios legítimos a su alcance para evitar que este atentado contra la vida humana llegue a ser una realidad. Nadie puede sentirse indiferente ante una decisión tan grave como este proyecto legislativo. Por eso, invitamos también a todas las personas que estén a favor de la vida, católicos o no, a que se comprometan decididamente en la defensa del no nacido frente a las leyes que favorecen el aborto.

Una vez más, no podemos menos que denunciar, por razones humanas y morales, esta nueva despenalización del aborto, más grave todavía que las anteriores. Las situaciones, a veces dramáticas, que se pueden plantear ante una maternidad no querida o difícilmente soportable, deben resolverse entre todos por caminos éticos que tengan en cuenta la dignidad humana del no nacido. Precisamente porque queremos mantener una actitud solidaria, nos ofrecemos a colaborar en la lucha contra las situaciones personales, familiares y sociales que inducen a algunas madres al aborto provocado como falsa «solución». Pero nos vemos obligados a rechazar el camino de la despenalización.

Nadie puede sentirse tranquilo si no colabora en esta lucha pacífica en defensa de la vida humana amenazada. Es preciso, sobre todo, crear unas condiciones de vida en las que el aborto ya no tenga lugar y solucionar los problemas que están en la base de esta dolorosa situación: mejorando las condiciones económicas; promoviendo una verdadera educación sexual; favoreciendo la adop-

ción, apoyando al matrimonio y a la familia; ayudando a las madres solteras; creando instituciones adecuadas donde puedan ser acogidas las madres que están en dificultades y los niños que sus padres no pueden o no quieren aceptar.

No queremos agravar los sufrimientos ni herir los sentimientos de nadie. Lo que queremos es provocar un movimiento de reflexión y serenidad para que los problemas que se plantean en torno al aborto encuentren un camino de solución verdaderamente ético y social. Este es el camino del progreso y de la verdadera humanidad en el cual todos debemos colaborar.

(1) La Conferencia Episcopal o sus organismos se han pronunciado en las siguientes ocasiones:

— COMISIÓN EPISCOPAL PARA LA DOCTRINA DE LA FE, Nota sobre el aborto (4.X.74).

— ASAMBLEA PLENARIA DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL, Matrimonio y familia (nums. 98-104) (6.VII.79).

— COMISIÓN PERMANENTE DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL, La vida y el aborto (25.VI.83).

— ASAMBLEA PLENARIA DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL, La despenalización del aborto (25.VI.83).

— COMITE EJECUTIVO DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL, Comunicado (12.IV.85).

— COMISIÓN PERMANENTE DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL, Despenalización del aborto y conciencia moral (10.V.85).

— COMISIÓN PERMANENTE DE LA CONFERENCIA EPISCOPAL, Actitudes morales y cristianas ante la despenalización del aborto (28.VI.85).

— COMITE EPISCOPAL PARA LA DEFENSA DE LA VIDA, El aborto. 100 cuestiones y respuestas sobre la defensa de la vida humana y la actitud de los católicos (25.III.91).

— COMITÉ EPISCOPAL PARA LA DEFENSA DE LA VIDA, Comunicado sobre la regulación del aborto en el proyecto de Código Penal, (5.IX.92).

(2) CONCILIO VATICANO II, Constitución «Gaudium et Spes», n. 51.

(3) CONGREGACIÓN PARA LA DOCTRINA DE LA FE, Instrucción «Donum Vitae», III.

(4) Ibidem.

COMISIÓN EPISCOPAL DE LITURGIA

NOTA SOBRE LA INICIACIÓN CRISTIANA DE LOS NIÑOS NO BAUTIZADOS EN EDAD ESCOLAR

Introducción

1. No es rara en las diócesis españolas la petición del Bautismo para niños que ya han llegado al uso de la razón y que, por diversas causas, no fueron bautizados de párvulos. En la mayoría de los casos se trata de niños que han empezado a asistir con sus compañeros bautizados a la catequesis parroquial, con vistas a hacer la Primera Comunión. Los padres o los abuelos o los tutores los han llevado a la parroquia como a los demás niños, aunque no siempre advierten que su hijo o nieto no fue bautizado. Otras veces son los párrocos los que tienen que hacer esta averiguación pidiendo la certificación del Bautismo cuando tienen dudas fundadas.

En todo caso se trata de una situación nueva para muchos pastores, que obliga a reflexionar sobre las causas que la han originado y, obviamente, sobre la solución pastoral que es preciso arbitrar. El hecho que motiva esta nota, afecta de manera más o menos directa a varios aspectos de la misión de la Iglesia y debe llevar a toda la comunidad cristiana a examinar su función evangelizadora y de acompañamiento en la fe de todos sus miembros.

2. La Comisión Episcopal de Liturgia, por medio de esta nota, quiere ofrecer a los responsables de las comunidades cristianas, especialmente a los que trabajan en el campo de la educación en la fe y en el de la pastoral litúrgica, algunas consideraciones al respecto basadas en el capítulo V del Ritual de la Iniciación Cristiana de los Adultos (= RICA), que trata precisamente de la Iniciación de los niños en edad catequética.

Causas de la situación

3. En efecto, el que los niños no hayan sido bautizados durante sus primeros meses de vida, se ha podido deber a la falta de fe o al descuido de los padres, que no se plantearon entonces la incorporación de su hijo a la Iglesia por el Bautismo y la posterior educación en la fe. Pero entre las causas de esta situación, agravada por el ambiente descristianizado, se encuentran también la inadvertencia en las familias cristianas del deber de pedir «cuanto antes» el Bautismo para sus hijos (1), y la decisión de algunos padres de no bautizar a sus hijos recién nacidos para no condicionar de este modo su futura libertad.

4. Es preciso reconocer también que el Bautismo de los niños, con todo lo que lleva consigo de preparación de los padres y de los padrinos, no es una exigencia prioritaria de la pastoral de muchas comunidades. Muchos pastores no reaccionan como debieran ante el retraso injustificado de la petición del Bautis-

mo y, consiguientemente, de la celebración, por parte de padres que se consideran cristianos y que dejan pasar varios meses después del nacimiento de sus hijos para solicitar el sacramento.

Algunas veces también, cuando los padres se encuentran en una situación irregular —por ejemplo, casados sólo civilmente o no casados, o divorciados y vueltos a casar, esta vez ilegítimamente—, en lugar de buscar una solución en el ámbito de la familia o de la comunidad cristiana para que haya otras personas que garanticen la futura educación cristiana de los niños (2), se opta por no acceder a la petición del Bautismo rompiendo incluso todo contacto con las familias.

Características de la situación creada

5. Una cosa aparece clara en el problema que plantea la situación de estos niños que no fueron bautizados al poco tiempo de nacer y que, no obstante, son presentados por sus padres o tutores para la Primera Comunión. Y es que la solución pastoral ha de ser necesariamente distinta de la que se adopta para la iniciación sacramental de los niños ya bautizados. Equiparar ambas situaciones, además de faltar a la verdad de cada una, traería consigo consecuencias muy negativas para la identidad cristiana y la maduración en la fe de los que ya están bautizados. No se trata tan sólo de celebrar unos sacramentos, por otra parte necesarios para la salvación, sino de hacerlo de manera que los incorporados a Cristo por el Bautismo, puedan crecer en la fe y participar en todos los bienes de la Iglesia como miembros vivos de la comunidad cristiana.

6. La novedad más importante que aparece en la situación de la Iniciación cristiana de los niños en edad catequética, obedece a las condiciones psicológicas propias de su edad. En efecto, estos niños tienen ya el uso de la razón y han adquirido un cierto grado de responsabilidad y de conciencia moral. Por otra parte, están también en condiciones de comprender de alguna manera los ritos litúrgicos de la Iniciación, y son idóneos para concebir y alimentar la fe propia, dándose cuenta de modo incipiente de lo que significa la adhesión personal a Jesucristo dentro de la Iglesia y los deberes inherentes a la vida cristiana.

Por consiguiente la Iglesia no puede tratar a estos niños como a los párvulos, a los que acoge y bautiza en la confianza de que un día asumirán personalmente la fe que reciben en el sacramento. Pero tampoco puede tratarlos como a los adultos, puesto que poseen una mentalidad infantil, dependen todavía de sus padres y tutores y se dejan influir fácilmente por sus compañeros o por el ambiente.

Camino a seguir

7. Sin embargo, es preciso también advertir desde el principio que los niños llegados al uso de la razón y no bautizados en la primera infancia, son equipara-

dos a los adultos, a los efectos de la pastoral de la Iniciación cristiana. De la misma manera aquellas personas que no han llegado al uso de la razón, a pesar de la edad o del desarrollo físico, son considerados como niños o párvulos (3). Aquí radica un aspecto del problema que obliga a diferenciar la práctica pastoral del Bautismo de los párvulos, que son bautizados en la fe de la Iglesia para completar más tarde la Iniciación cristiana, y la práctica requerida por los que han de ser bautizados, confirmados y admitidos a la Mesa eucarística después de una conversión y una maduración espiritual conveniente, es decir, los adultos, a los que se equiparan los niños no bautizados que ya han llegado al uso de razón.

8. Por este motivo la Iniciación cristiana de los niños en edad catequética no puede hacerse siguiendo el Ritual del Bautismo de Niños, sino el ya mencionado capítulo V del Ritual de la Iniciación Cristiana de los Adultos, que lleva por título Ritual de la Iniciación cristiana de los niños en edad catequética. Bautizar a estos niños como si fueran párvulos es impropio e inadecuado, porque el niño puede participar de manera consciente en la celebración y responder por sí mismo a las preguntas que se le hacen. Se trata, pues, de realizar una Iniciación cristiana, prolongada cuanto sea necesario, para que los niños no bautizados, pero llegados al uso de la razón, pueden realizar un verdadero catecumenado, recibiendo una instrucción adecuada y ejercitándose en un modo de vida apropiado antes de acercarse a los sacramentos.

Itinerario catecumenal

9. La Iniciación de estos niños debe distribuirse, como en el caso de los adultos, en grados o etapas y jalonarse con diversos ritos, descritos en el ritual a propósito. Ahora bien, como el progreso de los niños en la formación depende tanto de la ayuda y el estímulo de sus compañeros como de la que reciban de sus padres o tutores, es preciso que se tengan en cuenta ambos influjos.

a) Puesto que estos niños pertenecen generalmente a un grupo de compañeros de su edad, bautizados ya, que se preparan en la catequesis para la Confirmación y la Eucaristía, la Iniciación debe apoyarse sobre la base del mismo grupo catequético.

b) Es desear también que estos niños reciban además, en cuanto sea posible, la ayuda y el ejemplo de sus padres y tutores, cuyo permiso se requiere para comenzar la Iniciación y para llevar en el futuro la vida cristiana. Por otra parte el tiempo de la Iniciación proporcionará ocasiones oportunas a la familia para tratar con los sacerdotes y catequistas (4).

10. Cuando haya varios niños llegados al uso de la razón que deban reunir los sacramentos de la Iniciación cristiana, convendrá reunirlos tanto en la preparación como en las celebraciones de cada etapa, para que se ayuden mutuamente en el itinerario catecumenal. Si se trata de un solo niño, la preparación se hará,

en cuanto sea posible, en el mismo grupo catequético de los demás niños, los cuales podrán participar también en las celebraciones del catecumenado.

Funciones y ministerios en este itinerario

11. La Iniciación cristiana de los niños en edad catequética, aunque tenga un carácter excepcional como en el caso de los adultos, es una ocasión para recordar la tarea que incumbe a todo el Pueblo de Dios, de transmitir y alimentar la vida de la fe. La comunidad cristiana ha de verse afectada e implicada en esta misión de toda la Iglesia. Es muy importante que la comunidad acompañe a estos niños con su oración durante todo el catecumenado y se haga presente en las principales celebraciones por medio de las personas que intervienen en el itinerario, como padres y padrinos, catequistas y otros colaboradores de la parroquia, además de los familiares, amigos y vecinos y de los otros niños.

12. Especialmente delicada es la función del catequista que ha de iniciar en la vida de la fe a los niños que no fueron bautizados de párvulos, aunque sea dentro del grupo de los demás niños que siguen el proceso catequístico ordinario de la comunidad cristiana. Convendrá que el catequista esté especialmente preparado para su misión y que conozca lo que es propio de la situación del no bautizado. De él dependerá en gran medida también que los niños ya bautizados ayuden también a su compañero con su oración, con su testimonio y con su caridad.

13. En la Iniciación cristiana de los niños en edad escolar se requiere también un padrino que represente, a la vez, a la familia, como extensión espiritual de la misma, y a la Iglesia Madre, para ayudar no sólo al niño sino también a sus padres para que el niño llegue a profesar la fe y a expresarla en su vida. El padrino tendrá que intervenir, por lo menos, en los últimos ritos del catecumenado y en la celebración de los sacramentos. Por tanto, es conveniente que sea elegido con las cualidades requeridas para su función (5).

La Catequesis en el itinerario catecumenal de los niños

14. La catequesis de los niños en edad de la discreción que son iniciados cristianamente, apoyada en el grupo de los demás niños, ha de adquirir todas las dimensiones como introducción no sólo en la doctrina de la fe, sino también en la conversión y en la experiencia de la vida de la comunidad cristiana. Se trata, como se ha dicho antes, de un verdadero y propio catecumenado orientado a la progresiva comprensión de la Palabra de Dios, de la oración eclesial y de la celebración litúrgica, y a un compromiso de fidelidad al Evangelio y de amor al prójimo.

15. Esta catequesis, en cuanto acentúa la dimensión catecumenal, ha de tener un tiempo cronológicamente limitado, normalmente será el necesario para

que la preparación de los niños corresponda al grado de formación catequética con que son admitidos los candidatos a los demás sacramentos de la Iniciación cristiana. En principio a esos niños se les debe pedir una preparación semejante a la exigida para participar por vez primera en la Eucaristía (6). En muchas parroquias esta preparación comprende un tiempo mínimo de dos a tres años, siguiendo el Catecismo Jesús es el Señor, de la Conferencia Episcopal Española.

Las celebraciones litúrgicas durante el Catecumenado

16. Para las celebraciones litúrgicas del itinerario catecumenal, se seguirán las indicaciones del citado Ritual de la Iniciación de los Niños en edad catequética (RICA, cap. V). Al principio puede haber un «Rito de petición del Bautismo y de aceptación por la Iglesia», inspirado en el Rito de entrada en el Catecumenado (RICA, nn. 316-320), tan pronto como los padres o tutores de los niños hayan manifestado el deseo de celebrar el sacramento y, después del conveniente diálogo pastoral con el párroco u otra persona responsable de esta tarea, acepten el itinerario catecumenal para sus hijos.

Se inicia así un «Precatecumenado» en el que los niños se acercan a la persona de Jesús y entran en el grupo que los acompañará en su búsqueda de la fe.

17. Después viene una segunda etapa, el «Catecumenado» propiamente, en la que los niños avanzan en el conocimiento de Jesús y entran en la comunidad cristiana por medio de la señal de la cruz y son admitidos a la liturgia de la Palabra. Esto tiene lugar en el Rito de entrada en el Catecumenado (RICA, nn. 316-329, especialmente nn. 321-329). Esta celebración puede situarse oportunamente al comienzo del primer curso catequético en que los demás niños inician la preparación para la Primera Eucaristía.

18. La tercera etapa se sitúa en el momento en que el niño ya tiene una experiencia espiritual de la vida cristiana y de las dificultades del seguimiento de Jesús. Las celebraciones penitenciales o Escrutinios (RICA, nn. 330-342) de esta etapa, que debe coincidir con la Cuaresma del segundo curso catequístico, significan que Cristo fortalece al elegido para los sacramentos y le ayuda a vencer los obstáculos a la conversión.

Normalmente habrá una celebración de Escrutinios, en uno de los domingos III, IV y V de Cuaresma, tomándose para ello el formulario de la Misa para este fin que se encuentra entre las Misas Rituales del Misal Romano. Este rito es muy apropiado también como celebración penitencial para los padres y padrinos y aun para los demás niños que, bautizados de párvulos, acompañan a los catecúmenos en el grupo catequístico. Si por alguna causa esta celebración no puede hacerse en uno de los domingos indicados, se tendrá en alguno de los días feriales de la semana siguiente, tomando el formulario dominical que figura en el Misal como misa ad libitum para estas semanas.

Cuando los Escrutinios se celebran fuera de la Misa, estos niños pueden ser admitidos por primera vez al sacramento de la Penitencia (cf. RICA, nn. 332 y 342).

La celebración de los sacramentos de la Iniciación cristiana

19. La celebración de los sacramentos de la Iniciación —última etapa, llamada de la Mistagogia—, tiene su lugar más propio en la Noche de Pascua. Pero si la vigilia pudiera resultar demasiado larga para la edad y la capacidad de atención de los niños, la celebración de los sacramentos se puede hacer en la misa del día de Pascua o en la de cualquiera de los domingos de la Cincuentena pascual. Sólo razones de mucho peso pueden aconsejar que los sacramentos se celebren fuera de este tiempo litúrgico, para que no se debilite el sentido pascual de la Iniciación cristiana. Se procurará, en todo caso, que la celebración tenga lugar en domingo (7).

Si los sacramentos se celebran fuera de la Vigilia pascual o del día de Pascua, se celebrará la Misa del día o la Misa ritual de la Iniciación cristiana, tomándose las lecturas de las que propone el Ritual (RICA, n. 388) o del día.

20. El Bautismo se celebra en la Misa, en la que participan por primera vez los «neófitos». En esta misma celebración se confiere la Confirmación por el Obispo o por el presbítero que administra el Bautismo (8). De este modo se expresa «la unidad del Misterio pascual, el vínculo entre la misión del Hijo y la infusión del Espíritu Santo, y la conexión entre el Bautismo y la Confirmación» (RICA, n. 34). El presbítero que, por razón de su oficio o por mandato del Obispo diocesano, bautiza a quien ha sobrepasado la infancia, goza ipso iure de la facultad de confirmar (CDC, c. 883, & 2) (9).

La conveniencia de unir el Bautismo y la Confirmación en la misma celebración responde a la práctica venerable, todavía en uso en las Iglesias de Oriente y, cuando se trata de adultos, en las de Occidente. En Occidente, cuando se trata de quienes fueron ya bautizados durante la infancia, y mientras se mantenga la unidad orgánica y el principio del orden de los sacramentos de la Iniciación, la Iglesia ha admitido, por motivos pastorales, que estos sacramentos —bautismo, confirmación, eucaristía— se confieran en el curso de celebraciones distintas en el tiempo (10).

21. Los ministros, al emplear el Ritual de la Iniciación de los niños en edad catequética, han de usar con libertad y sensatez de las facultades y atribuciones que se les conceden en él, especialmente respecto de la celebración de la Confirmación (11). Entre los criterios a tener en cuenta en la práctica figura el de la pastoral diocesana del sacramento de la Confirmación, basada en lo dispuesto en el c. 891 y en las determinaciones de la Conferencia Episcopal Española sobre esta materia. No obstante, estas determinaciones no contemplan de manera explí-

cita más que la celebración de la Confirmación para los que fueron bautizados de párvulos.

Solución de alguna dificultad

22. Ante la dificultad que pudiera presentarse si alguno de los niños candidatos a los sacramentos de la Iniciación, desea recibir la Primera Comunión con sus compañeros del grupo de catequesis, se puede optar por una de estas dos soluciones: a) celebrar la primera Comunión de todo el grupo en la Misa de la Iniciación cristiana del niño que es bautizado; o b) dar la Eucaristía al recién bautizado (y confirmado) en la Misa de su Iniciación cristiana, y admitirle nuevamente en la primera Comunión de todo el grupo.

Reflexión final

23. Las orientaciones anteriores pueden parecer muy novedosas, sobre todo cuando muchas comunidades cristianas se han habituado a celebrar los sacramentos de la Iniciación en el momento que parece más oportuno para quienes van a recibirlos. Sin embargo la verdadera novedad para las comunidades y para sus pastores está en el hecho, cada día más frecuente, de la petición del Bautismo para niños que no fueron bautizados al poco tiempo de nacer y obliga a plantear toda la pastoral de los sacramentos de la Iniciación cristiana. En efecto, ya no se trata solamente de una pastoral que puede ir jalonando en el tiempo los sacramentos del Bautismo, de la Confirmación y de la Eucaristía, sin olvidar el de la Penitencia, sino de una pastoral que ha de contar con la existencia de un verdadero catecumenado para niños en edad de la discreción.

A estos niños se les pide un itinerario de conversión y de preparación para los sacramentos cuyo nivel mínimo es el de los demás niños que se preparan para hacer la Primera Comunión, pero que en realidad supone una profundización, si cabe, más exigente en el seguimiento de Jesucristo. Estos niños tienen que pasar de manera consciente de la situación de no creyentes al conocimiento y al amor de Dios Padre revelado en Jesucristo. Por eso necesitan de una mayor ayuda de la comunidad cristiana y de sus pastores, mediante la oración y el acompañamiento. Pero sobre todo necesitan la gracia de Dios y los dones del Espíritu que se ofrecen gratuitamente a los hombres en el catecumenado y en los sacramentos de la Iniciación cristiana.

24. Los Obispos de la Comisión Episcopal de Liturgia, al ofrecer estas reflexiones a nuestros hermanos los sacerdotes, queremos agradecerles su dedicación y su esfuerzo en la pastoral catequética y litúrgica en la que renace continuamente la Iglesia. Al mismo tiempo les invitamos a profundizar, con el estu-

dio y la meditación, en estas orientaciones y normas que nos ofrecen los actuales libros litúrgicos.

Madrid, 16 de septiembre de 1992

† Rosendo Alvarez. Obispo de Almería. Presidente

† Teodoro Cardenal Fernández. Arzobispo de Burgos

† José Ma. Guix Ferreres. Obispo de Vic

† Braulio Rodríguez Plaza. Obispo de Osma-Soria

† Ricardo Blázquez Pérez. Obispo de Palencia

(1) Ritual del Bautismo de los Niños, n. 44; Código de Derecho Canónico (= CDC), c. 867.

(2) S. Congregación para la Doctrina de la Fe, Instrucción sobre el Bautismo de Niños, de 20-X-1980, n. 30.

(3) Cf. CDC, c. 852, & 1-2.

(4) RICA, n. 308.

(5) CDC, c. 874; cf. RICA, nn. 8-10 y 43.

(6) Cf. CDC. C. 913, & 1.

(7) Cf. RICA, nn. 343. No obstante, téngase en cuenta que hay que asegurarse de que los niños estén capacitados: ib. n. 310.

(8) RICA, nn. 344 y 362.

(9) Esta previsión se funda en la unidad de los sacramentos de la Iniciación que el adulto debe recibir en su integridad en la misma celebración: CDC, c. 866. Esta previsión se aplica igualmente a los que se equiparan a los adultos (cf. CDC, c. 852, & 1).

(10) Cf. CDC, c. 842, & 2; Juan Pablo II, Discurso a un grupo de Obispos franceses en visita «ad limina», el 27-III-1987; L'Oserv. Romano en español de 4-X-1987, 0. 9.

(11) RICA, nn. 313. «Según el uso conservado en la Liturgia Romana, no se bautice a ningún adulto, sin que reciba a continuación del Bautismo la Confirmación, a no ser que haya graves razones en contra» (RICA, n. 34; cf. n. 44).

ÍNDIX

Setembre 1991 - Desembre 1992

SECCIÓ OFICIAL

SANTA SEU

Carta agraint l'òbol de Sant Pere	117
Pròrroga de la competència del Tribunal de Mallorca	175

PRELAT

Nomenament i ordenació episcopal del Sr. Bisbe	7
--	---

Al·locucions

Acte de lliurament dels Premis de l'Editorial Menorca	120
Benvinguda al Sr. Bisbe Visitador del Seminari	122
Inauguració de curs del Seminari Diocesà (curs 1992-93)	356

Cartes

Als preveres sobre nomenament d'Arxiprestos	42
Als preveres sobre visita als Arxiprestats	43
Als preveres amb ocasió de les Festes de Sant Antoni	123
Als fidels de l'Arxiprestat de Maó convidant a l'Assemblea	124
Als preveres sobre la Missa Crismal	181
Al poble de Déu sobre la Missa Crismal	182
Als fidels sobre el Congrés de Catequesi	221
Al Sr. Alcalde de Ciutadella sobre la mort del Sr. F. Martí	221
A les religioses amb ocasió del nou curs pastoral	362
Als professors sobre la família i l'escola	451
Als joves convidant-los a l'Aplec de l'Esperit 93	454

Comunicacions

Visita ad limina	42
Un 92 contra la pobresa (Dia de Caritas)	229
En el Dia del Papa	293
Jornada del Domund-1992	361
Una campanya deformativa (Article publicat al Diari Menorca)	363
Dia de l'Església Diocesana	452
Dia de la Catequesi	453
Dia de la Família	455

Decrets

Nomenament del Vicari General	56
Aprovació dels Estatuts del Consell Presbiteral	57

Nomenament dels Arxiprestos	61
Constitució del Consell Presbiteral	62
Nomenament del Consiliari de l'Escultisme	62
Aprovació dels Estatuts del Consell Pastoral Diocesà	129
Nomenament de l'Ecònom Diocesà i del gestor econòmic	134
Constitució del Consell Pastoral Diocesà	176
Erecció de la Secció de Menorca de l'ANFE	217
Renovació dels membres del Consell Diocesà per als Assumptes Econòmics	349
Homilies	
Santuari de la Mare de Déu del Toro	27
Parròquia de Santa Maria de Maó	28
Inici de curs del Seminari (1991-92)	30
Crist Rei	32
Festa de la Capella Davídica	34
Immaculada	36
Mitjanit de Nadal (1991)	38
Sant Antoni	117
Dia de les Illes Balears	177
Dia del Seminari	179
Missa Crismal	217
Vetla de Cinquagesma	287
Corpus	290
Festa de la Mare de Déu de Gràcia	349
Ordenació presbiteral de Rafael Portella Moll	351
Inauguració de curs del Seminari Diocesà	353
Trobada d'inici de curs del EMD	357
XXVè. Aniversari de la Parròquia de Sant Esteve, de Ciutadella	359
Mitjanit de Nadal (1992)	456
VICARIA GENERAL	
Ordenació del nou Bisbe	43
Pla Pastoral per a octubre-desembre 1991	53
Pla formació del clergat 1991-92	54
Dia de l'Església Diocesana 1991	55
Convocatòria del Consell Presbiteral	124
Pastoral de l'Economia de la Diòcesi de Menorca	125
Assumptes Econòmics	126
Eleccions per al Consell Pastoral Diocesà	183
Sessió constitutiva del Consell Pastoral Diocesà	184

Trobada al Toro	222
Presentació del programa pastoral 1992-93	294
Reunió del Consell Diocesà per als Assumptes Econòmics	364
Trobades de formació i recessos de preveres	365
Jornades informatives sobre gestió econòmica	366
Calendari Diocesà del curs 1992-93	367
Dia de l'Església Diocesana (1992)	458
SECRETARIA GENERAL	
Ordenacions sagrades	63, 185, 223, 460
Nova Abadessa de les Concepcionistes	63
Solemnitat de Sant Josep i Dia del Seminari	134
Visites al Sr. Bisbe	134
Capítol de les Clarisses i elecció de nova Abadessa	135
Setmana Santa i Pasqua	185
Exercicis Espirituals per a Preveres	185
Confirmacions	185, 223, 297, 370, 459
Estadística de l'administració de Sagramentos a la Diòcesi	186
Nomenaments eclesiàstics	295, 370, 460
Festa dels Sants Apòstols Pere i Pau	296
Institució de ministeris	370
Propostes per a professors de Religió	459
Admissió de candidat a l'Orde Sagrat	460
Renovació de l'Equip Diocesà de la Frater	460
Equip promotor de «Vida Creixent»	460
In pace Christi: Mn. Bertomeu Febrer Florit	64
Sor Lluïcia Riudavets Carreras	64
Gmà. Justo Martín Marí	65
Mn. Fernando Martí Camps	135
Sebastià de la Mare de Déu del Toro Casteyó	136
Mn. Martí Domingo Pons	137
Sor Maria Lizàrraga	224
INSTITUCIONS DIOCESANES	
Consell Presbiteral-Col·legi de Consultors	
Decret d'aprovació dels Estatuts del Consell Presbiteral	57
Estatuts i reglament del Consell Presbiteral	57
Acta de reunió (22-X-91)	66
Convocatòria (5-II-92)	124
Acta de la reunió (5-II-92)	138

Convocatòria (1-IV-92)	186
Acta reunió (1-IV-92)	225
Convocatòria de reunió (4-XI-92)	371
Acta reunió (4-XI-92)	461
Consell Pastoral Diocesà	
Aprovació Estatuts del Consell Pastoral Diocesà	129
Estatuts del Consell Pastoral Diocesà	130
Convocatòria eleccions per al Consell Pastoral Diocesà	183
Convocatòria sessió constitutiva del Consell Pastoral Diocesà	184
Sessió constitutiva	227
Reunió del Plenari (20-VI-92)	299
Reunió Comissió Permanent (13-VII-92)	301
Objectiu Pastoral Diocesà curs 1992-93	301
Acta de reunió (20-VI-92)	372
Convocatòria de reunió (31-X-1992)	382
Reunió del Plenari (31-X-92)	461
Reunió Comissió Permanent (14-XI-92)	462
Consell Diocesà per Assumptes Econòmics	
Constitució	463
Capítol Catedral	
Trobada amb el Sr. Bisbe	139
Seminari	
Presentació del Sr. Rector en l'acte inaugural de curs	68
Visita apostòlica al Seminari	140
Informe del Sr. Rector al Visitador Apostòlic	141
Inauguració de curs	390
Institut Diocesà de Teologia	
Programa del curs 1992-93	395
Delegacions	
Trobada de Delegats Diocesans amb el Sr. Bisbe	304
Confer Femenina	
Càrrecs	147
Estatuts	148
Delegació de Catequesi	
Ser catequista avui (Dia de la Catequesi 1991)	71
Declaració final de les XXV Jornades Nacionals	229
Escola d'estiu per a catequistes	308
Crònica	383
Delegació d'Economia	
Visites a les Parròquies	464

Balanç econòmic del 1991	465
Delegació d'Ensenyança	
Informacions	72
Alumnes que han demanat religió i ètica	73
Altres temes	389
Delegació de Joventut	
Informacions	74
Calendari activitats 1992	75
Informacions	386
Pregària d'Advent	479
Delegació de Litúrgia	
Festa de la Immaculada en 1991	73
Delegació de Missions	
Trobada Missionera al Toro	306
Sínode Africà	307
Crònica	386
Delegació d'Ecumenisme	
Setmana de l'Unitat	147
Caritas Diocesana	
Informació	387
Arxiprestats	
Trobades dels Consells Pastors Parroquials	76
Assemblea Arxiprestal de Maó	188
Comunicació de l'Arxiprestat de Maó	232
Curset festejants Arxiprestat del Centre	234
II Trobada d'Adolescents a l'Arxiprestat de Ciutadella	234
Trobada de Joves de l'Arxiprestat de Maó	235
Assemblea Arxiprestal de Ciutadella	463
SECCIÓ INFORMATIVA	
ACTIVITATS DEL SR. BISBE	82, 151, 190, 236, 310, 397
CRÒNICA DIOCESANA	
Pla de curs dels Equips de la Mare de Déu	75
Institut Diocesà de Teologia	86
Diada Missionera	86
Trobada de les religioses de la Diòcesi	86
Jornada dels EMD	86
Recés per als preveres	87

Assemblea Conferències Sant Vicent Paul	87
Assemblea Diocesana de Caritas	87
Clubs Parroquials	87
JARC	87
JOBAC	87
Reunió de consiliaris dels EMD	150
Festa Sant Joan Bosco	154
Crònica CONFER Femenina	154
Trobada de la CONFER amb el Sr. Bisbe	155
Visita Canònica al Monestir de Santa Clara	157
Jornada Vocacional	191
Exercicis Espirituals per a Joves	192
Dia del Seminari	193
Missa Crismal i renovació del compromís dels preveres	238
Trobada Diocesana de Catequesi	239
Dedicació de l'Ermita de la Mare de Déu de Gràcia	241
Ordenació Presbiteral de Joan Miquel Sastre Preto	242
Institució de Lector a Miquel Cortés Gomila	245
Festa de la Mare de Déu del Toro	245
Benedicció dels Termes	246
Diada del Sant Jordi	246
Ordenació Presbiteral de Joan Bosco Martí Marquès i Florenci Sastre Portella	247
Festa de Maria Auxiliadora	249
Recital del Grup Kairoi	250
Quaresma i Pasqua rurals	252
Homenatge al Sr. Gabriel Salord Marqués	253
JOC-JOBAC	253
Vetla de Cinquagema	311
Inauguració de la Secció de Menorca de l'ANFE	311
Visita de l'Arquebisbe Castrense	312
Exercicis Espirituals per a preveres	312
Tancament de la Casa de les Filles de la Caritat de l'Hospital Militar	313
Nomenament del Sr. Arquebisbe Metropolità de València	313
Trobada d'inici de curs de Caritas Interparroquial de Ciutadella	398
Trobada d'inici de curs dels EMD	399
Ordenació del Rvdm. Javier Salinas Viñals, Bisbe d'Eivissa	400
Ordenació presbiteral de Rafael Portella Moll	402
Campaments d'estiu	403
Assemblea de la JARC	404

Fraternitat de Malalts	405
JOC-JOBAC	406
Assemblea de les Maries dels Sagraris	482
Jornades d'inici de curs de la Joc-Jobac	482
Assemblea de la Jarc	483
Assemblea de la Frater	484
10è. Aniversari de la Jarc	485
Jornades de «Vida Creixent»	487

SECCIÓ DOCUMENTAL

SANT PARE

Carta instituint la Jornada Mundial del Malalt	254
Discurs als Bisbes de les Províncies de València i Valladolid	88
Discurs als participants en el Seminari organitzat per la Pontifícia Comissió per Amèrica Llatina	315
Missatge per la Quaresma de 1992	158
Missatge per la VII Jornada Mundial de la Joventut-1992	160
Missatge per la XXIX Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions (10-V-1992)	165
Missatge per la XXVI Jornada Mundial de les Comunicacions Socials (31-V-1992)	194
Missatge amb motiu de la Jornada Mundial de l'Emigrant	408
Missatge a les joves i als joves amb ocasió de la VIII Jornada Mundial de la Joventut	408
Missatge per al Domund 1992	413

SÍNODE EUROPA

Declaració final	93
------------------------	----

CONGREGACIÓ PER A LA DOCTRINA DE LA FE

Carta sobre alguns aspectes de l'Església considerada com a comunió	319
---	-----

CONGREGACIÓ PER ALS BISBES

Quantitat límit per alienar els béns eclesiàstics sense autorització de la Santa Seu	416
---	-----

CONGRAGACIÓ PER A L'EVANGELITZACIÓ DELS POBLES

Jornada Mundial de les Missions	421
---------------------------------------	-----

PONTIFICI CONSELL PER LA FAMÍLIA	
Al servei de la vida	328
Document sobre droga i família	256
PONTIFICI CONSELL PER ALS EMIGRANTS I ITINERANTS	
Els refugiats, un desafiament a la solidaritat	423
PONTIFICA COMISSIÓ PER A LA CONSERVACIÓ DEL PATRIMONI HISTÒRIC	
Carta als Presidents de les Conferències Episcopals d'Europa	417
CONFERENCIA EPISCOPAL ESPANYOLA	
Comunicat sobre la incorporació d'Espanya al Mercat Comú	272
La commemoració del Vè. Centenari de l'Evangelització e Implantació de l'Església en Amèrica	488
Nota sobre la nova regulació de l'avortament proposada en el projecte de reforma del Codi Penal	494
COMISSIÓ EPISCOPAL D'APOSTOLAT SEGLAR	
Dia de l'Acció Catòlica i de l'Apostolat Seglar	276
COMISSIÓ EPISCOPAL DE LITURGIA	
Nota sobre la iniciació cristiana dels al·lots no batejats en edat escolar	497
COMISSIÓ EPISCOPAL PER A LA DOCTRINA DE LA FE	
Nota doctrinal sobre algunes qüestions cristològiques e implicacions eclesiològiques	197
COMISSIÓ EPISCOPAL DE MISSIONS	
Dia d'Hispanoamèrica 1992	168
COMISSIÓ EPISCOPAL DE PASTORAL SOCIAL	
Comunicat per al Dia de l'Amor Fratèrn	273
COMISSIÓ EPISCOPAL DE MIGRACIONS	
Dia de les Migracions	437
COMISSIÓ EPISCOPAL DE MITJANS DE COMUNICACIÓ SOCIAL	
Comunicació i valors ètics	442

COMISSIÓ MIXTA BISBES I SUPERIORS MAJORS

Dia «pro orantibus» 280

COMITE EPISCOPAL PER LA DEFENSA DE LA VIDA

Regulació de l'avortament en el projecte de Codi Penal 445

BISBAT MENORCA-CONSELL INSULAR MENORCA

Conveni per un programa de bosses de pobresa 338

MISCELANIA

Homilia de Mn. Florenci Sastre en el 9 de juliol de 1992 339

Moció de l'Alcaldia de Ciutadella relativa a la mort de

Mn. Fernando Martí Camps 281

